

© ADRA Česká republika 2007

věnováno děvčatům a klukům i jejich rodičům v České republice,
kteří mají chuť
p o m á h a t

Veronika Freimanová,
herečka, patronka výtvarné
soutěže Pomáháme
společně aneb Pomáháš,
pomáháš, pomáhám

Pomáhat se má a pomáhat společně přináší překvapivě hodně radosti. Patronkou každoročního soutěžení jsem už od předloňska. K podpoře výtvarné soutěže ve prospěch dětí v azylových domech v Novém Jičíně mě přivedla osobní zkušenost s prací humanitární organizace ADRA. Překvapila mě úžasná efektivnost, neokázalost a skromnost, se kterou ADRA uskutečňuje svou pomoc ve světě i u nás doma.

Petr Knapp,
vrchní ředitel
Československé obchodní
banky

Zaujala mě především určitá nestandardnost ve výtvarném projevu některých autorů obrázků. Při výběru obrázků jsem tedy zvažoval originalitu zpracování daného tématu. Je dobře, že se děti způsobem sobě vlastním učí rozumět tomu, co znamená pamatovat na druhé.

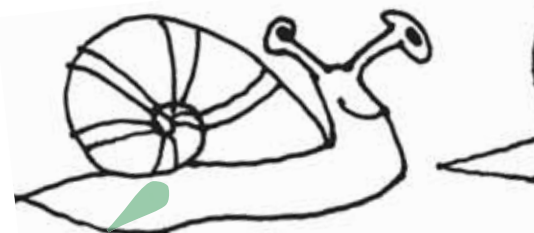
PaedDr. Darina Martinovská,
zakladatelka Muzea dětské
kresby Praha

V první fázi jsem si řekla, že vyberu obrázky, které mně padnou tak říkajíc do oka. Ovšem nechtěla jsem při tom zapomenout na soutěžní zadání. Snad se mi skloubení těchto dvou hledisek podařilo.

Hana Pavlátová,
výtvarnice
v arteterapeutickém
výcviku

Řada prací prozrazovala určité výtvarné vedení. Přesto jsem se pokusila vybírat obrázky, které prozrazují samostatnou volbu vhodných barev, pojednání plochy a osobité zpracování tématu. Věřím, že práce na zadání mohla v dětech probudit zájem o práci pro druhé.

2

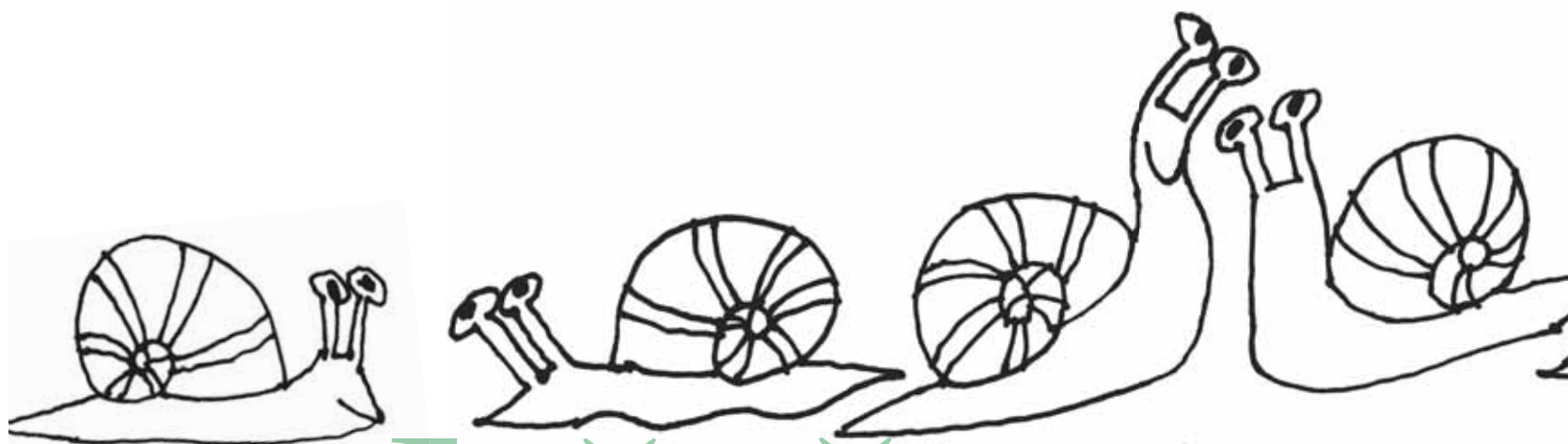
Pomáháme

Hledám hlavně originalitu. Trochu se mi totiž zdá, že mnoho obrázků je až příliš ovlivněno učitelem či profesorem. Některé obrázky vypadají v první chvíli jako od jednoho žáka, přestože pak zjistíte, že jsou to obrázky dětí z celé školy.

Jaroslav Turek,
grafik

Je krásne, že sa do druhého ročníka výtvarnej súťaže zapojilo opäť viac škôl, viac detí, a tým pádom sme v ADRA obdržali cez dvetisíc obrázkov. Každý z nich má svoju vlastnú vypovedajúcu hodnotu o pomoci, videnú detskými očami a prenesenú rukou na výkres. Zmesou farieb, fantázie a namiešaných emócií vznikli neuveriteľné a originálne diela, z ktorých bolo pre mňa veľmi ťažké vybrať tie najzaujímavejšie a najnápaditejšie. Nech to niekomu znie ako zaužívané kliše - ak by to záležalo iba na mne, tak vyberiem všetky obrázky, pretože každý z nich vo mne pri výbere niečo pozitívne vyvolal.

Ivan Pirohanič
ADRA Česká republika

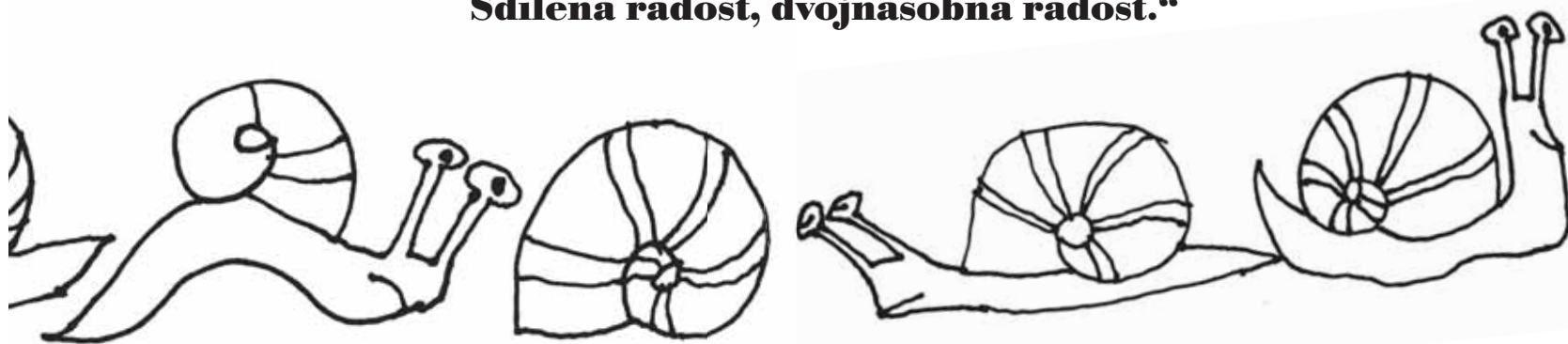
společně

3

Veronika Freimanová,
patronka výtvarné soutěže
Pomáháme společně

Pomáhání je záležitost velmi důležitá. Bez druhých si sami v životě nevystačíme. Potřebujeme jeden druhého. A nejen kvůli pomáhání. V životě nás kromě starostí totiž potkává taky spousta úžasně příjemných věcí a sami bychom si je mohli sotva tak dobře vychutnat a užít. Pravdu má stará lidová moudrost: „Sdílené trápení, poloviční trápení. Sdílená radost, dvojnásobná radost.“

Kniha, kterou držíte v ruce, je dokladem úsilí více než dvou tisíc žáků základních škol a jejich učitelů z celé České republiky. Děti ve věku od šesti do jedenácti let se svými výtvarnými pracemi zúčastnily druhého ročníku soutěže s názvem Pomáháme společně aneb Pomáhá, pomáháš, pomáhám, vyhlášené humanitární organizací ADRA. Patronkou soutěže byla i tentokrát herečka Veronika Freimanová. Porota posoudila dva tisíce sto pět obrázků. Nebylo snadné vybrat ty nejlepší. Nakonec se pět členů poroty shodlo na padesáti čtyřech výtvarných dílech školáků a udělilo rovněž první, druhé a třetí místo. Soutěž navazuje na vzdělávací projekt PRVák, podpořený Ministerstvem zahraničí České republiky.

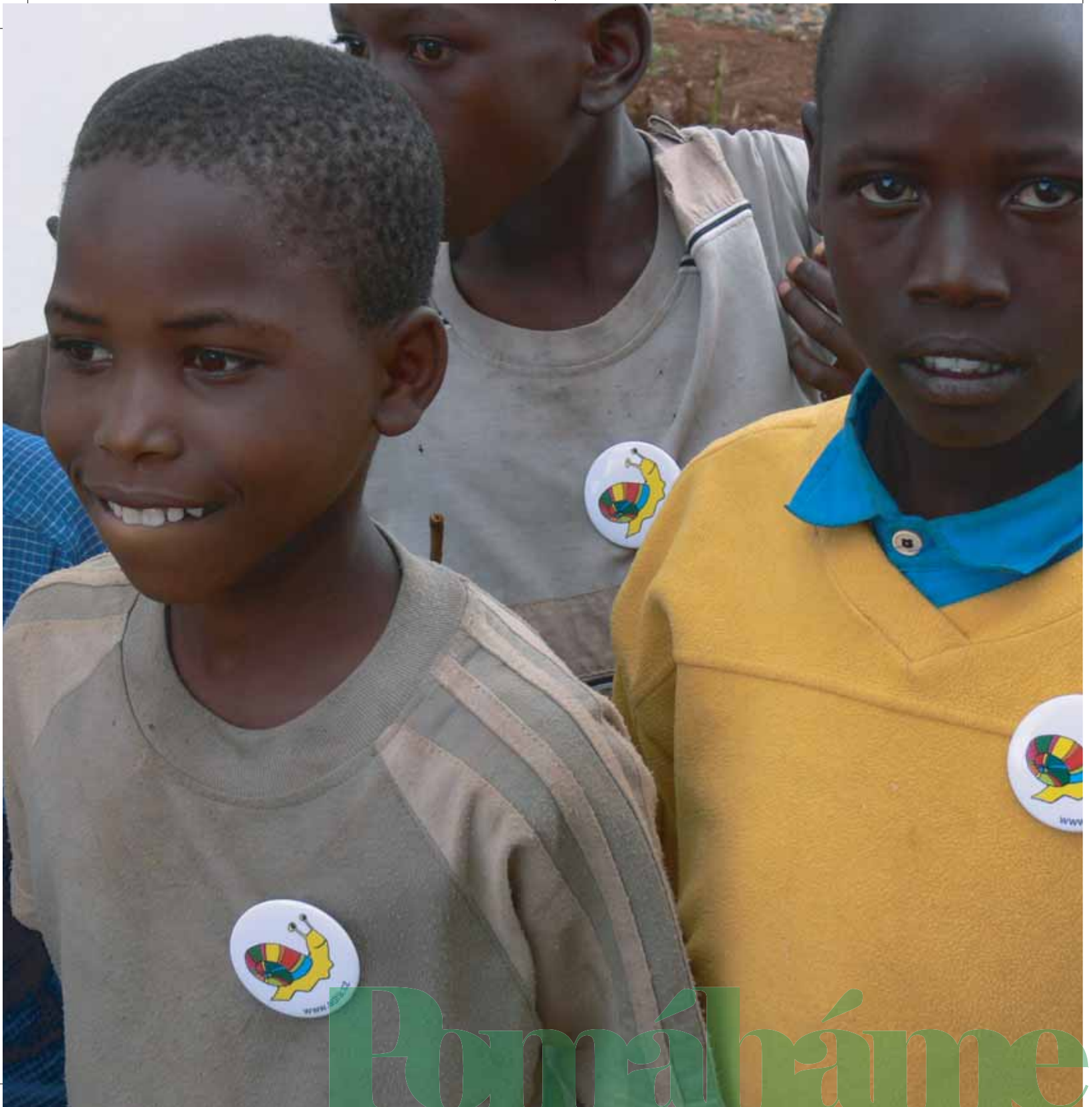
Na stránkách této knihy, jejíž vydání podpořila Československá obchodní banka, jsou tedy k vidění především vybrané a oceněné obrázky. Už z prvních stránek knihy je však patrné, že kniha není jen jejich katalogem. Děti nemalovaly a nekreslily jen tak. I když se většina z nich při malování docela bavila, žáci malovali, protože chtěli pomoci. Výtěžek z připravované benefice spojené s vyhlášením vítězů výtvarné soutěže Pomáháme společně aneb Pomáhá, pomáháš, pomáhám, uskutečněné 12. června 2007, a otevřením putovní výstavy padesáti dvou obrázků totiž poputuje do Nového Jičína a Straníku a podpoří děti žijící v azylových domech, spravovaných humanitární organizací ADRA. A protože knížka patří nejen dětem, ale také jejich rodičům, je několik stránek o práci dobrovolníků věnováno i jim.

Protože ADRA Česká republika pomáhá i v zahraničí, dostal opět příležitost šnek Pepa, aby v rámci rozvojového vzdělávání představil čtenářům život dětí v jedné africké zemi a odpověděl na otázku:

Co je v životě nejdůležitější?

společně

Pomahame

Pěkně zdravím!

Rok se sešel s rokem a jsem tu znovu. Prosím? Vy nevíte, kdo jsem? Jsem přece šnek Pepa! Že šneka Pepu neznáte? Toho Pepu, který se prohání po luzích¹ a hájích² naší krásné země od jara do podzimu? Jistě, ve srovnání s vaším lidským pobíháním, ježděním či dokonce létáním může být mé šnečí cestování někomu pro smích.

Nezapomeňte však, že my šnekové máme jen jednu nohu! No, jen zkuste zítra ráno odskákat do školy po jedné noze! A to my šnekové ani skákat nemůžeme. Málokdo se ovšem může pochlubit tím, že cestuje po světě s vlastním domem na zádech³. My šnekové svůj domov totiž neopouštíme ani na cestách.

Vy, kteří mě už znáte, si jistě vzpomenete na naše loňské cestování.

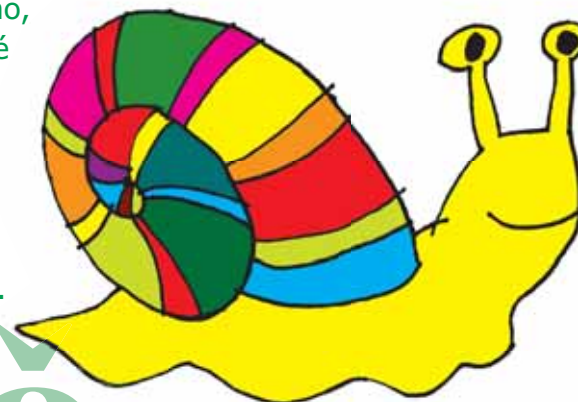
Neletěli jsme ani jsme neběželi. Naše cesta po světě se uskutečnila prostřednictvím knížky plné obrázků. Šlo o skvělý nápad, samozřejmě, neboť nikdo z nás se při cestování neunavil a společné cestování nás stálo jen tolik času, kolik jsme ho byli ochotni strávit nad knížkou.

Kniha se spoustou obrázků malovaných dětmi od nás z České republiky i ze zahraničí se jmenovala Doma je doma aneb Kam patřím a s její pomocí jsme nahlédli do domovů dětí v jiných zemích. Poznávat, jak žijí lidé ve vzdálených místech světa, jsme dovolili i našim rodičům.

To aby jim to nebylo líto. Nechci se chlubit, ale nemohu zamlčet, že jsem se díky svému vyprávění v knížce stal velice populárním. Vy mi nevěříte? Jen se podívejte na protější stránku. Koho na ní vidíte?

Správně! Usmívají se z ní na svět afričtí⁴ kluci. Jsou z vesnice Itibo v Keni⁵. Co mají na tričku? No ano, placku! A kdo je na té placce? Ovšem, ovšem! Konečně vám to došlo. Ano, při vši skromnosti, jsem to já, šnek Pepa v plné své kráse!

Víte o někom jiném z České republiky, koho by znali i v Africe? Nanejvýš možná ještě brankáře Petra Čecha⁶ nebo špílmachra Tomáše Rosického⁷! Těžko byste však v Africe hledali někoho populárnějšího od nás, než jsem já, šnek Pepa.

1
Luh je podmáčený les s vysokou hladinou podzemní vody. Největší lužní les u nás najdeme při soutoku řek Dyje a Moravy. Regulací toků řek luhy mizí.

2
Háj je listnatý les. Rostou v něm olše, habry, mladé buky a duby. V háji od března do května kvete mnoho květin.

3
Vlastní dům na zádech šneka tvoří ulita. Je většinou spirálovitě vinutá a plže chrání před nebezpečím.

4
Afričtí kluci jsou z Afriky. Afrika je třetím největším kontinentem. Žije na něm přibližně 960 000 000 obyvatel.

5
Keňa je republika ležící na východním pobřeží Afriky mezi Etiopií a Tanzanií.

společně

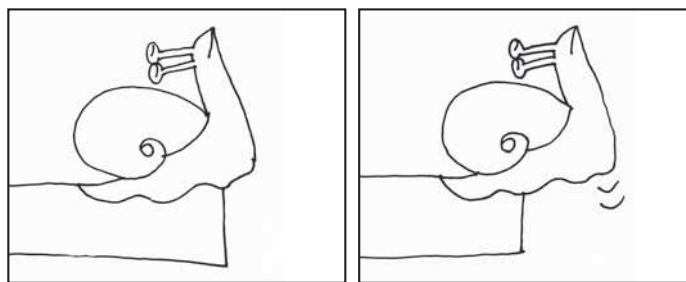
6 Petr Čech, nar. 20. 5. 1982.
Od roku 2004 brankářská
jednička fotbalového klubu
Chelsea.

Kluci z Afriky, ti z obrázku, jak je vidět, jsou na světě rádi. Stejně jako jiní kluci a taky děvčata (na ně nemůžeme přece zapomenout!) třeba z Austrálie⁸, Ameriky⁹ nebo z naší staré dobré Evropy¹⁰. Bude to asi tím, že jim nic důležitého v životě nechybí.

Co je v životě důležité?

Správná otázka! Zkuste přemýšlet se mnou. Hodně důležití nám připadají někteří lidé. To ovšem ještě nemusí vůbec nic znamenat. Jej, jak se někteří naprosto nedůležití lidé dokážou důležitě tvářit! Určitě je taky potkáváte. Nosí nos hodně nahoru, a když mluví, nejčastěji začínají větu zájmenem já. To je prozrazuje. Nemyslí na nikoho jiného než na sebe. Takové lidi škrtneme ze seznamu životních důležitostí a ptáme se znovu:

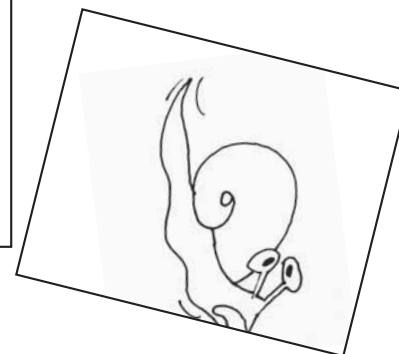
7 Tomáš Rosický, nar. 4. 10. 1980. Od května 2006 je s číslem dresu sedm oporou klubu Arsenal FC.

8 Austrálie je nejmenší kontinent objevený až roku 1601 patrně Portugalcem Godinhem de Erediem

9 Amerika je kontinent složený z jižní a severní části. Jméno dostala po mořeplavci Amerigu Vespuccim (1451–1512).

10 Evropa je světadíl s největší hustotou obyvatelstva. Jméno dostala z asyrského slova ereb, což v překladu znamená – Země, kde zapadá slunce.

1. Co je v životě důležité?

Nač chodit dlouho kolem horké kaše, jak se říká. Není pochyb o tom, kdo je pro nás nejdůležitější! Ano, přece máma a táta!

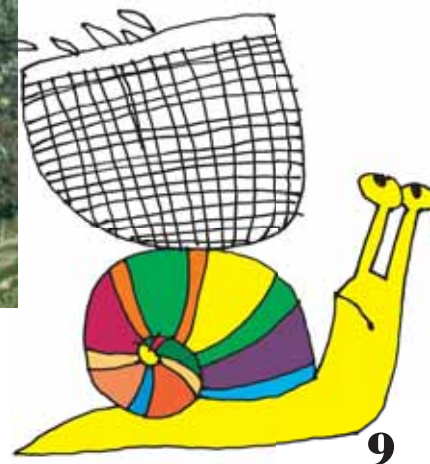
Můžeme k nim taky přiřadit všechny ostatní, o nichž jsme si jisti, že nás mají rádi. Zkusme jmenovat! Babičky, dědečkové, možná tety a strýčkové (s těmi bývá někdy i docela legrace), sestřenice, bratrance... A co sourozenci? Na ty jsme málem zapomněli! Občas to mezi námi sice zaskřípe, to je pravda, ale běda, kdyby chtěl někdo bratrovi nebo sestře ublížit! To bychom mu dali co proto!

Rodina¹¹ je velmi důležitá. Bez ní by nám něco hodně důležitého chybělo. Ani afričtí kluci nejsou sami. Až se vrátí do své chýše, bude tam na ně někdo čekat. Máma možná ještě ne. Ta se vrátí z čajové plantáže¹² skoro až za tmy. Má se co ohánět. Musí každý den posbírat aspoň osm košů čajových lístků, aby vydělala dost na živobytí k tomu, co z velkého města přinese jednou za měsíc táta. Konečně (mezi námi), i naše maminky se mají co ohánět. Nevídáme je často vysedávat s rukama v klíně. Takže když africkým klukům připraví večeři babička, vůbec nás to nepřekvapí. Jak už jsme si řekli, babičky přece taky do rodiny patří. A jak jsou důležité!

11
Rodina je nejdůležitější formou organizace soukromého života. Základní část rodiny tvoří rodiče a děti.

12
V jihovýchodní části Keni se daří pěstování čajovníků. V některých oblastech čajovníkové plantáže pokrývají většinu zemědělské plochy.

stejně

2. Co je ještě v životě důležité?

A což takhle zdraví? Já vím, já vím, když člověka nic nebolí, na nějaké zdraví si ani nevzpomene, ale neříkejte, že už jste to nezažili. Rozbolel vás zub nebo vás začalo píchat v uchu a byli jste rádi, že vám někdo pomohl... Kdo? Říkáme jim zdravotníci, aby bylo jasno! Ano, to oni pečují o naše zdraví. Lékaři, zdravotní sestry, záchranáři, specialisté... Když je nám zle, jdeme prostě k doktorovi, jak se říká...

Vás zajímá, kam chodí afričtí kluci, když je něco bolí? Tak to je problém... Jít v Africe k doktorovi není vůbec jednoduchá věc. Zdravotníků v Africe mnoho není a většina obyvatel Afriky si nemůže kvalitní zdravotní péči dovolit, protože na ni prostě nemá. Z toho, co vám tu teď povídám, by se mohlo na první pohled zdát, že ze všeho nejdůležitější v životě jsou peníze¹³. Kdo je má, může všechno, řeknete si. To je ovšem jen zdání. Ale ano, kvalitní počítač a horské kolo se bez peněz dají těžko pořídit, ale chtít si koupit třeba tátu nebo mámu, to jistě uznáte, by byl hodně hloupý nápad. Z čehož vyplývá, že ty naprosto nejdůležitější věci se v životě jen za peníze pořídit nedají.

Juj! Trochu jsem se těch složitostí a vlastního filozofování vylekal! Ze složitostí a filozofování občas bolí hlava. To mi věřte! To bychom museli k lékaři, a jak by si s bolestí hlavy poradili afričtí kluci?

13
Peníze slouží jako
prostředek při prodeji
a nákupu zboží.

Naštěstí naši afričtí kluci jsou z vesnice, kde pro ně loni postavila humanitární organizace ADRA¹⁴ z České republiky zdravotní ambulanci. Letos vedle ní postavila dokonce i porodnici...

Tohle je jedno právě narozené africké mimino. Za pár let z něj bude určitě pořádný africký kluk. Dali mu jméno Jan, to proto, že byli rádi, že se narodil v prostředí čistém a příjemném zásluhou dárců z Čech a Moravy.

Zdraví je důležité. A protože je důležité a protože v Africe nejsou všichni obyvatelé schopni postarat se o své zdraví vlastními silami, řada lidí z celého světa se snaží jejich zdravotní podmínky zlepšit podobně jako ADRA.

¹⁴ ADRA zprostředkovává humanitární rozvojovou pomoc v České republice i v zahraničí.

společně

3. Co je ještě v životě důležité?

Chodit do školy je důležité. Tedy nejen do ní chodit, ale hlavně se v ní něčemu učit. Už vidím, jak se na mě šklebíte. No ano, my šneci do školy chodit nemusíme. Jak by to však na tom světě vypadalo, kdyby do ní nechodili lidé? Představte si takového pilota! Nikdy by se pilotem nestal, kdyby se pořádně neučil. Chodit do školy je dobrá věc. A nejen pro to učení, ale třeba taky pro spoustu nových kamarádů a zážitků s nimi. Afričtí kluci i děvčata chodí do školy rádi. Ovšem ne každý africký kluk a každá africká dívka má možnost do školy chodit. Zvláštní, že? U nás se přece do školy chodit musí. Než vám vysvětlím, proč některé africké děti do školy nechodí, do jedné takové africké školy vás zvu. Ano, zrovna teď! Vždyť jsem vám říkal, že cestování s knížkou je věc příjemná a nic nestojí.

Tak tohle je africká škola. Normální škola, jakých jsou v Africe tisíce. Vám se možná úplně jako normální škola nezdá. Spíš byste ji nazvali kůlnou postavenou bez stavebního povolení někde za domem?

Ovšem nenechte se mýlit. Ano, připouštím, školní budova nic moc. Skoro se chce říct, že tohle vlastně ani škola být nemůže, ale...

12

Žáci téhle školy jsou úplně stejní jako my. Prosím? Že mají tmavou pleť? To mají. A? Snad mi nechcete namluvit, že barva pleti je to, co by mělo lidem bránit ve vzdělání? Obzvlášť když je vzdělání pro život tak důležité. Nezdržujme se však před školou. Pojdme dovnitř. Pan ředitel už na nás čeká.

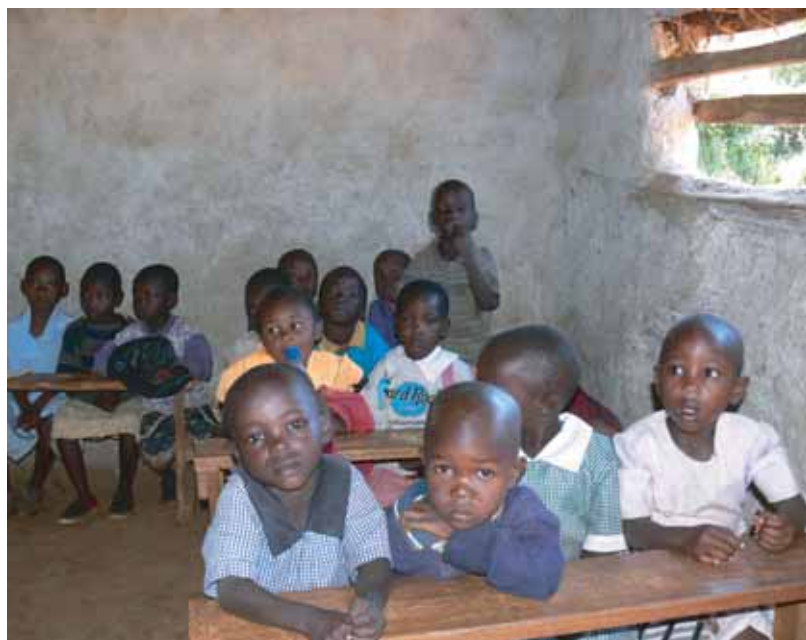
Lavice jak pro prvňáky, řeknete si. Však jsme taky v první třídě! Snad vás nevylekalo okno, tedy spíš ta díra ve zdi?! Obáváte se, že bez zasklení může na žáky táhnout? Věřte nebo nevěřte, průvan v pravém africkém vedru ani žáky, ani učitele netrápí. Právě naopak! Díra ve zdi je v afrických vedrech jako skvělý větrák.

„Dobrý den, pane řediteli! Tak jsme tady!“ Pan ředitel nás zve zdvořile do své kanceláře, ale jeho ředitelna je tak malá, že bychom se do ní s fotoaparátem sotva vešli. Pojdme raději rovnou do tříd.

Ještě se rychle podívejme, čemu se v první třídě věnují. Uhodnete, co znamenají obrázky na tabuli? Třeba se při tom přiučíte angličtině!

Ano, ano, to jsou prvňáci z naší školy. Já vím, někomu se nezdá, když říkám – z naší školy. Vždyť ani pořádně nevíme, o jakou africkou školu jde. Tak to napravíme. Naše škola je ve státě Keňa a nachází se za vesnicí Itibo.

A hádáte správně. Prvňáci sem nechodí! Tabule na předchozím obrázku totiž slouží druhákům.

Sem už prvňáci nechodí, hádáte patrně.

Na matematické zadání na nezavěšené tabuli by nestačili ani třetíci.

Ano, jsme v páté třídě. To jsou panečku lavice! Žádná překližka či sololit! Žádná umělá hmota! Skutečně, nefalšované dřevo ze stromů tropického pralesa.

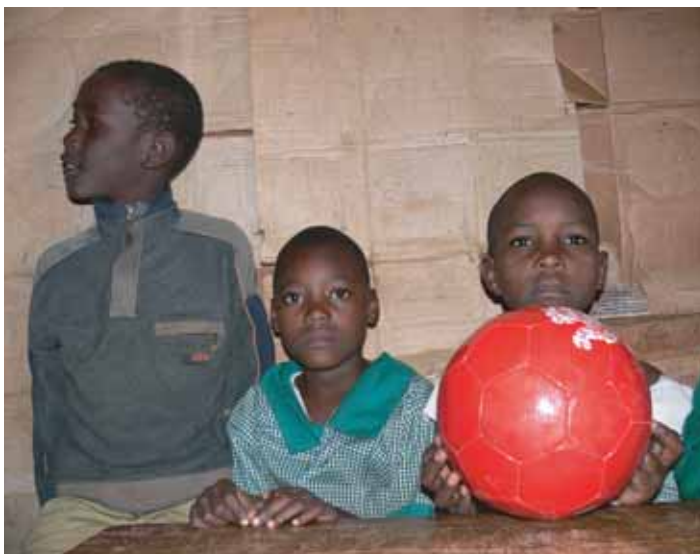
Všimli jste si? Afričtí pátáci nosí slušivé uniformy. Co vy na ně?

A jak se snaží! Zrovna jako někdy my v naší škole, že ano?

Vodové barvy ani hodiny výtvarné výchovy v normální africké škole nemají. Kluk na obrázku je dostal před chvílí od českých dárců. Spolu s dalšími školními pomůckami je do páté třídy přinesli pracovníci humanitární organizace ADRA Česká republika.

15

A co tělesná výchova? Takový míč bývá v afrických školách hotová vzácnost.

Nicméně na prostranství před školou se dá v rámci tělesné výchovy provádět ledasco. Obzvlášť když mají děti k dispozici červený míč, který poslali žákům dárce z České republiky.

Po prohlídce africké školy nám pořádně vyhládlo! Je čas oběda. Ano, tohle je školní kuchyně.

... a tohle je paní kuchařka a taky polední menu.

Pomáháme

Žáci už čekají...

S chutí se pouštějí do jídla... Tak, teď už víte o africké škole skoro všechno. Říkám skoro. To znamená, že o africké škole úplně všechno nevíte, ale snad to není tragédie... Prosím? Že vás zajímá, co jsem zamlčel? Trochu váhám, zda vám mám o africké škole říct opravdu všechno.

Ale když jinak nedáte! Máte to mít! Co si budeme povídat, záchod je i ve vaší škole, ať už jste ze Slezska, Moravy či Čech, velmi důležitý! Ano, právě se díváte na záchod pro žáky za naší africkou školou.

Tak, a to už je opravdu všechno. Návštěva školy skončila. Děti nám nakonec zazpívaly hezkou písničku. To abychom věděli, že mají také hudební výchovu. Děvčata a dokonce i kluci zpívali moc hezky.

Navzdory mnoha rozdílům i africké děti vědí, že **vzdělání** je pro život důležité. Ovšem... Podívejte se na obrázek s africkým klukem, africkým tatínkem a africkými oslíky. Kluk se jmenuje Ruben a do školy nechodí. Musí pomáhat tatínkovi. Rozváží vodu. Tatínek Rubenovi sice slibuje, že ho brzy do školy pošle, zatím však nemá dost peněz na jeho uniformu, učebnice i sešity.

4. Co je ještě důležité?

Zkuste hádat! Že nevíte? Tak vám zkusím napovědět: Máte to určitě moc rádi. Ale ne, zmrzlina ani počítač to není. Ne, není to ani maminka, ani tatínek. Jezdíte do ní o víkendech nebo o prázdninách.

Přestože ji mají rádi nejen děti, ale i dospělí, nedokážeme se shodnout na tom, jak ji chránit. Ano, potřebuje naši ochranu právě proto, že je pro nás lidi velmi důležitá. Ano! Hádáte správně! Je to příroda!

Afričtí kluci mají možná k přírodě blíž než my u nás doma. Nemusejí nikam jezdit autem nebo vlakem, aby mohli vnímat její krásu. Přírodu mají přímo za domem. Ovšem i africká příroda je v ohrožení.

Je ohrožen život nejednoho živočišného druhu. Na mnoha místech chybí čistá voda k pití. Nevím, jestli zrovna tohle trápí africké kluky, ale určitě je dobré vědět, že i v Africe mají lidé, kterým o záchranu přírody jde, hodně práce. Prosím? Že už moc dlouho mluvím? Vy byste se raději dívali? Tak dobrá, koukejte se.

čáp sedlatý

buvol kaferský s volavkou rusohlavou

pavián

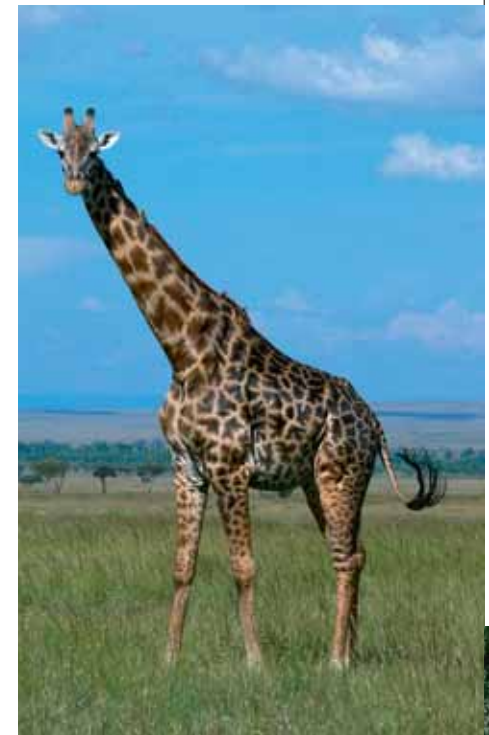
společně

slon africký
čejka korunkatá

pakůň bělobradý
prase bradavičnaté

žirafa síťovaná

buvolec stepní

pštros dvouprstý

Pomáháme

gazela Thomsonova

*zebra Böhmová
jeřáb paví*

Bylo by škoda o krásu africké přírody přijít, co říkáte? A nejen proto, že je v ní nač se dívat. My lidé jsme na přírodě závislí. Jsme její součástí.

Příroda
je pro náš život důležitá.

*antilopa impala
krokodýl nilský*

hroch obojživelný

5. Co je ještě v životě důležité?

Dospělí lidé je nazývají přáteli. My, kterým na samotných slovech tolik nesejde, určitě víme, o kom je řeč, i když je zrovna takhle neoznačujeme. Setkáváme se s nimi ve škole nebo před domem. Někdy přijdou k nám, někdy zase jdeme my k nim. Navštěvujeme s nimi různé kroužky¹⁵, což zpravidla znamená, že společně pracujeme na věcech, které nás baví. Někdy spolu taky jezdíme na výlety. To si pak užíváme

¹⁵ Kroužky v přeneseném významu jsou označením pro zájmovou činnost dětí.

¹⁶ Robinson Crusoe je hrdina románu anglického spisovatele Daniela Defoa. První část románu vyšla v Londýně roku 1719.

¹⁷ Pátek je šestý den v týdnu. Pátek je však také jméno, které dal Daniel Defoe dalšímu hrdinovi svého románu.

¹⁸ Supermarket je označení pocházející z angličtiny pro velkou samoobslužnou prodejnu.

zajímavých dobrodružství, a proč to nepřiznat, někdy provedeme i nějakou tu lumpárnu. Ne že bychom měli zlé úmysly, ale někdy se nám prostě situace vymkne z rukou. Učíme se s nimi poznávat svět trochu jinak než třeba s rodiči nebo příbuznými. Jsou nám bližší především věkem a tedy, jak se někdy říká, pohledem na svět.

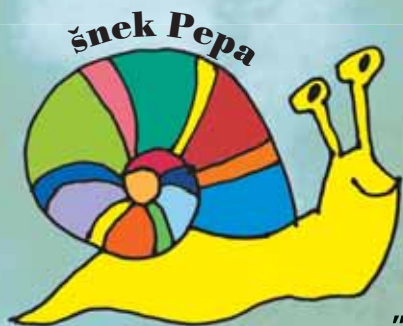
V této souvislosti rovněž připomínám, že ani Robinson Crusoe¹⁶ nebyl na ostrově sám. Měl svého Pátka¹⁷. Je příjemné mít jen sám pro sebe počítač, je taky dobře, když si umíme sami zavázat tkaničky u bot a jezdit na kole bez pomoci dospělých. Co si budeme povídat, někdy jsem i já rád sám, jako že se šnek Pepa jmenuji. Jak mně někdy leze na nervy to neustálé chroupání a pomlaskávání mých kolegů! Ve vlhkých koutech zahrad bývá někdy hlava na hlavě, tedy chtěl jsem říct – ulita na ulitě! Já vím, vy lidé se hromadíte jinde. Kupříkladu na fotbalových stadionech, plovárnách, poutích nebo v supermarketech¹⁸. Po návštěvách takových zařízení jste určitě i vy rádi, že jste sami.

Ovšem být sám ve tmě, to je hrůza. Každý se v takové tmě tmoucí nemůže schovat do své ulity jako třeba já. Ale sám nebývám rád ani ve své ulitě. Když je šnek sám, bývá mu i za denního světla smutno a čas se mu vleče. V takové chvíli jsou **kamarádi** velmi užiteční, a proto jsou tak důležití. I když se s nimi nevodíme za ručičky a někdy se třeba i pořádně pohádáme! Zdá se, že afričtí kluci (africká děvčata samozřejmě taky) jsou na tom podobně. Bez svých kamarádů neudělají ani krok.

6. Co je v životě důležité?

Jak už jsem zdůraznil, my šnekové nosíme svůj domek na zádech. Neradi bychom o něj přišli. Jde o bezpečné místo, do kterého se v případě nějaké pohromy rádi schováme. Ovšem co by to bylo za život, zavřít se na celé dny i noci do ulity? Být doma v noci je samozřejmě nezbytné a dobré.

Potřebujeme spát, mít klid a být v bezpečí. Sotva však ráno vysvitne sluníčko¹⁹, doma schování nezůstaneme, to dá přece rozum! Vždyť na světě je tolik věcí, na které se můžeme koukat, z kterých se můžeme radovat. Proto ráno dlouho nevylehávám. Sotva se probudím, už vystrkuji růžky ze své ulity a rozhlížím se po kraji. No ovšem, přiznávám, že největší radost dělá mým očím pohled na zelenou barvu. Po noci člověku, tedy chtěl jsem říci nám šnekům, jak se patří vyhládne. Nejkratší cestou si to namíříím přímo k jídlu. Nejraději se pouštím do hlávkového salátu nebo růžičkové kapusty... Není však každý den, jak se říká, posvícení²⁰. Proto nepohrdnu ani šťavnatým spadlým listem, ani lodyhami²¹ pampelišek. Svou snídani raději schroupávám ve stinném koutku. Sluníčko nechávám s radostí svítit na jiné živočišstvo. Třeba na slunéčka sedmitečná²² nebo na bělásky²³. A hele, támhle jde Franta! To je můj kamarád. Je šnek jako já a má jako já i svůj domeček.

šnek Pepa

šnek Franta

„Ahoj, kamaráde! Kampak se vlečeš hned zrána?“

„To jsou mi otázky! Za prvé se nevěču. Copak nevidíš, jak spěchám? Za druhé mám hlad jako vlk!“

„Tak nespěchej a pusť se do jídla. Stačí se rozhlédnout, zeleného je všude dost.“

„To vidím a nepotřebuji k tomu ani tvé moudré rady. Jenže já nechci snídat sám.“

Tedy, přátelé a kamarádi, povím vám, takhle rozmrzelého Frantu jsem snad ještě neviděl. Je to jinak šnek samá legrace! Ach ano, zapomněl jsem vám říci, že na rozdíl ode mne Franta nežije sám. Což je samo sebou věc úžasná, nebýt sám, že ano... Žije s paní šnekovou. Tedy, aby bylo jasno, Franta ji neoslovuje paní Šneková, ale milá Růženko. Vás to patrně

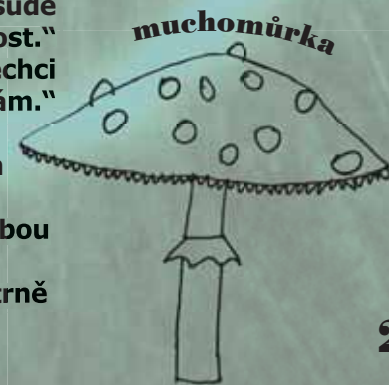
19
Slunce je hvězda. Planeta Země je životně závislá na její energii. Slunce má na povrchu teplotu 5000 °C.

20
Posvícení znamená slavnost, při které se jí a pije. Původně se taková slavnost konala na oslavu konce sklizně. Později se posvícením slavilo vysvěcení chrámu.

21
Lodyha (caulis) je nadzemní bylinný listnatý stoněk

22
Slunéčko sedmitečné, zvané též „Beruška“, je malý brouk se sedmi černými puntíky na červených krovkách. Především jeho larvy s chutí konzumují mšice.

23
Bělásek je denní motýl. Je rozšířen v Evropě, Africe a Asii. Přírodovědci upozorovali, že bělásek dokáže přeletět i kanál La Manche.

muchomůrka

24
Muchomůrka je houba.
Mezi muchomůrkami
rozlišujeme šest set
různých druhů. Některé
jsou jedlé, jiné zase
jedovaté a životu
nebezpečné.

25
Růžičková kapusta
(brassica oleracea) je
druh košťálové zeleniny,
který začali lidé ve velkém
pěstovat až v 17. století.
Díky vysokému obsahu
proteinů, minerálních látek
a vlákniny je velmi zdravá.

26
Šípek nebo taky planá růže
(rosa canina) kvete od
května do července podél
cest. Z plodů plané růže,
dozrávajících v září, se
připravuje nejen léčivý čaj,
ale třeba také marmeláda.

neudiví, protože vy lidé to máte zařízeno podobně. Franta a Růženka jsou rodina. I když mají každý svůj vlastní domek na zádech, jsou si blízcí, mají se rádi.

„Tak proč nesnídáš s paní Šnekovou?“

„No právě! Růženka na mě čeká. Trochu jsem si přivstal a slíbil jsem jí, že skočím pro něco k jídlu, a až se vrátím, budeme v klidu snídat spolu ve stínu muchomůrky²⁴ u lesa.“

„Juj! Jak poetické! Ve stínu muchomůrky, říkáš?“

„No ano, už jsem tam měl dávno být.“

„Tak proč tam nejsi? Určitě má o tebe, Franto, paní Šneková starost!“

„To si piš, že má! A možná se bude zlobit, až se vrátím...“

„V čem je tedy problém, kamaráde?“

„Copak nevidíš, co tlačím před sebou, Pepo?“

No jasně! Že já jsem se pořádně těmi svými růžky nerozhlídnul. Snad bych si pořídil brýle! Franta tlačí před sebou růžičkovou kapustu²⁵. Tedy, nestačím se divit! Ač je Franta šnek samá legrace, na práci nikdy moc nebyl... A to ho nepomlouvám. No vidíte, a pro paní Růženku by se dokázal přetrhnout. Co dokáže láska?! Franta už ale teď sotva může, a když mu nikdo nepomůže, snídani pro paní Šnekovou nedokutálí pod muchomůrku u lesa ani po poledni.

„Přecenil jsi své síly, Franto! Růžičková kapusta je moc velká. K muchomůrce ji nedotlačíš.“

„Není jen pro mě. Sám víš, jak má Růženka růžičkovou kapustu ráda. Vždyť i jméno má po ní. Chtěl jsem Růžence udělat radost.“

„Ovšem, ovšem, radost se dělat má. Obzvlášť těm, které máme rádi.“

„Na tvé rozumy, Pepo, teď není nikdo zvědavý. Jdi mi k šípku s takovými řeči.“

„Šípek²⁶ má taky blízko k růži, tedy i k tvé Růžence,“ chtělo se mi zažertovat, ale nahlas jsem Frantovi raději nic neříkal. Mrzelo mě, že se Franta tak trápí, a mé žertování by mu asi moc nepomohlo. Zapeklitá situace!

Co prosím? Že vy byste na mém místě... Když je to jako můj kamarád... Že vy byste mu pomohli? Jo takhle! A to si jako myslíte, že by to šlo? Jako že já, šnek Pepa, bych mohl svému kamarádovi Frantovi pomoci? A jste si jisti, že bych to dokázal? Dobře, dobře... Když jinak nedáte, zkusím to!
„Pomůžu ti, Franto! Chceš?“

„Že se ptáš! Jak bych nechtěl, Pepo! Podívej, když tady na tomhle místě zatlačíme oba dva, půjde to snáz. Ráz, dva a...“

A opravdu, růžičková kapusta se pohnula. Teď už se řítí, řekl bych, téměř kosmickou rychlostí k muchomůrce. Za chvíli tam budeme. Ani jsem nepředpokládal, že nám to půjde tak hladce. Paní Šneková už čeká!

„Kde jsi tak dlouho, Františku? Já měla starost, že se ti něco stalo. Á, pan Josef²⁷! Dobrý den! Nepřihodilo se něco zlého mému Františkovi?“

„Nic se mi nestalo, milá Růženko. Ovšem nebýt Pepy, pod muchomůrkou bychom ke snídani nezasedli ani k večeru.“

„Tak se tedy přece jen něco přihodilo! Něco vážného, Františku?“

„Opravdu se vůbec nic nestalo, milá Růženko. Jen říkám, že je štěstí, že jsem potkal tuhle Pepu. Pomohl mi.“

„Že ty jsi vybral tu největší růžičkovou kapustu, kterou v zahradě měli?“

Tys mně chtěl udělat radost, vid’? To on František, pane Josefe, už je takový. Odjakživa. Nikdy na mě nezapomene. Chce mi udělat radost, ale občas, chudák, přecení své síly.“

„Takže, milá Růženko, poděkuj tuhle Pepovi a prostírej k snídani.“

„Tak to musíte, pane Josefe, zůstat s námi.“

Trochu jsem dělal drahoty, jako že ne a že musím domů, ale to víte, že jsem zůstal. Růžičková kapusta! To byla dobrota! U snídane vládla skvělá nálada a já se nakonec zdržel pod muchomůrkou až do setmění²⁸. Přátelé, co vám budu povídat, najednou jsem si uvědomil, jak je fajn, když někam patříte, a v skrytu duše jsem těm dvěma tak trochu záviděl. Asi není nejdůležitější, jestli bydlíte v ulitě či pod muchomůrkou, v chaloupce z hlíny nebo v paneláku. Patrně nejdůležitější je pocit, že jste někde doma.

Domov je důležitý.

27

Josef je mužské jméno hebrejského původu. U nás v České republice užíváme k oslovení jeho různé varianty: Pepa, Pepek, Pepík, Pepča, Pepánek, Joska, Józa, Jozífek, Jožin, Jožo

28

Setmění je čas mezi dnem a nocí. Střídání dne a noci, světla a tmy je způsobeno otáčením naší Země kolem vlastní osy.

Prosím? Vás zajímá, jaký domov mají afričtí kluci? Klidně se koukněte. No ano, vám to možná ani jako domov nepřipadá, ale zkuste zapochybovat před africkými kluky. Ti by vám dali! Jejich domov je tady, i když bydlí v domku uplácáném z hlíny a nemají v něm ani elektřinu, ani plyn.

*keňská vesnice
a její obyvatelé*

7. A co je ještě v životě důležité?

Dejte už pokoj s tak zapeklitými otázkami. Je těžké říct, co je ze všeho v životě to nejdůležitější. Jedno české přísloví říká, že bez práce nejsou koláče, ale čekejte na koláče, když není práce! Africkým tatínkům a maminkám dá hodně úsilí, než najdou práci, kterou by uživili celou rodinu. **Mít práci** je důležité.

„Bez práce nejsou koláče.“

Snad abych nezapomněl, pro africké kluky a možná ještě víc pro jejich rodiče je kupříkladu důležitá pravidelná účast na bohoslužbě v kostele. Jen se podívejte, jak jim to sluší. Kde že mají kostel? Kostel v jejich vesnici se vlastně ani kostelem nazvat nedá. Je to pár kůlů vztyčených na zelené louce, a nebýt jednoho českého senátora, který kostelu daroval peníze na vlnitý plech, chránily by účastníky bohoslužeb před žářem slunce seschlé listy banánovníků dodnes.

A vidíte, vždycky znovu se společně dostáváme k poznání, že řadu i těch nejdůležitějších věcí v životě si nedokážeme sami zajistit, a je úžasné, že se vždycky najde někdo, kdo je nám nablízku, kdo nám pomůže, popřípadě komu pomůžeme my. Z našeho zjišťování a opakovaného tázání vyplývá naprosto nejdůležitější odpověď. Na světě je lépe těm, kteří nezapomínají na druhé a dokážou si navzájem pomoci. Ukazuje se, že

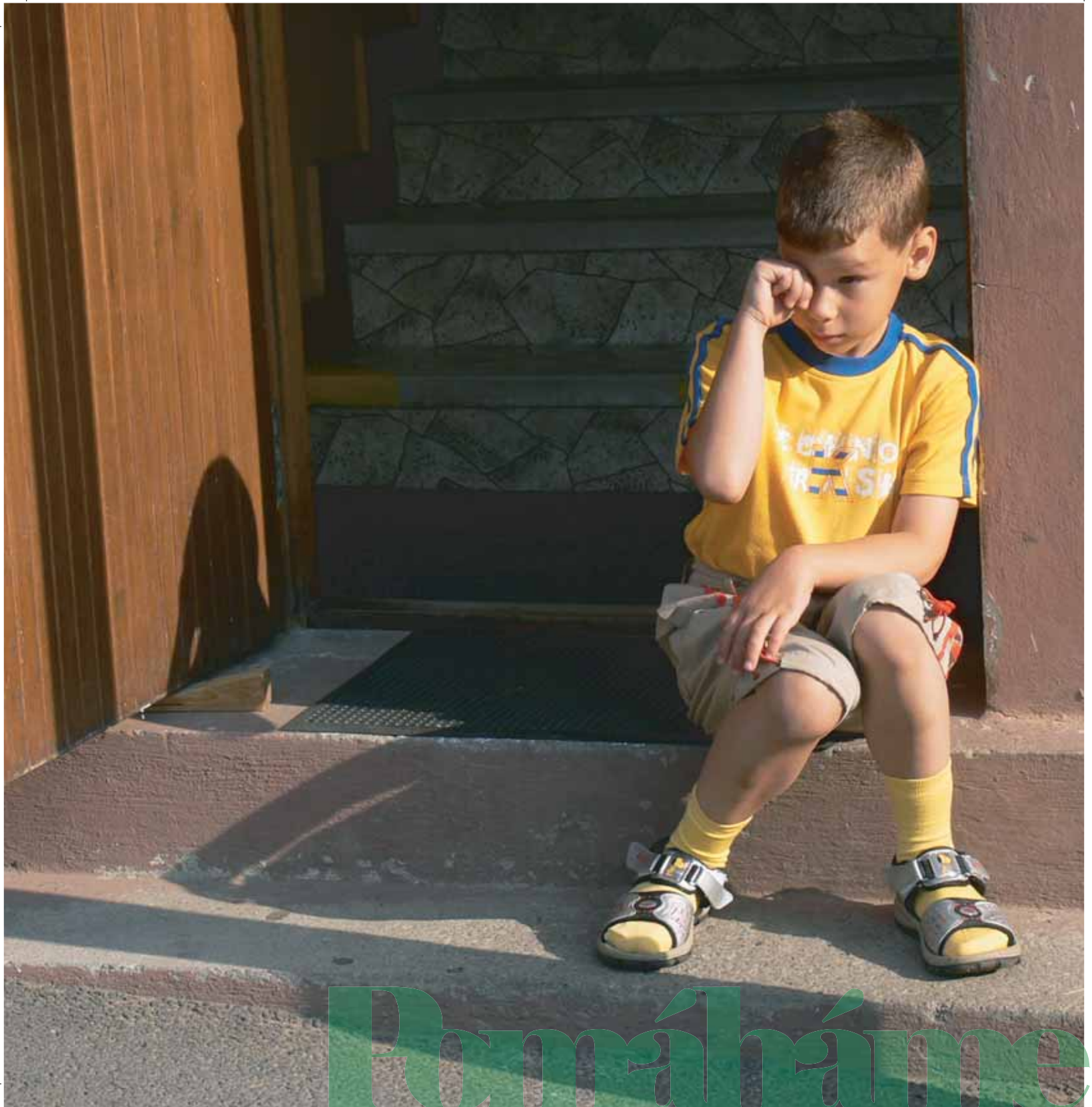
8. pomáhání je v životě velmi důležité.

28

Pomáháme

Humanitární organizace ADRA právě ve vesnici afrických kluků z peněz dárců z České republiky navzdory obrovské vzdálenosti vybuodovala zdravotní středisko a porodnici. Pro obyvatele vesnice i pro lidi z širokého okolí byla právě taková pomoc velmi důležitá. Afričtí kluci by mohli o společném pomáhání stejně jako vy určitě vyprávět. Dokonce by možná o tom dokázali kreslit a malovat, tak jak to dokázalo letos na jaře dva tisíce sto pět dětí z celé České republiky. Žáci základních škol sice nepomáhali zrovna africkým klukům, ale jejich pomoc byla stejně účinná. Rozhodli se pomoci dětem z azylových domů v Novém Jičíně a Straníku u nás doma v České republice. Proč zrovna jim? Správná otázka.

Děti v azylových domech

Důvodů, proč se najednou ocitnou v takovém zařízení, může být několik. Někdy je tatínek tak hrubý, že maminka musí od něj i s dětmi odejít. Jindy zase maminka, snad z velkého trápení, začne pít mnoho alkoholu nebo brát drogy a přestane se o své děti starat. To pak na dveře azylového domu zaklepe třeba jejich babička. Je mnoho důvodů, proč se najednou rodina ocitne na ulici a nemá kam jít. Ze všeho nejvíce těmito nepříjemnými událostmi v rodinách trpí děti. Azylový dům v takové tíživé situaci poskytuje na nezbytně nutnou dobu nejen přístřeší, ale také tolik potřebný klid a zázemí. V Novém Jičíně a ve Straníku přicházejí se svým trápením za Nadou Kadrnožkovou. Paní Naděa má totiž azylové domy na starosti. Že to vždycky není legrace, je téměř jisté. Přesto si na legraci s nejmladšími obyvateli obou azylových domů, pokud vím, paní Naděa čas vždycky ráda udělá.

A jak pomohly děti malováním obrázků dětem v azylových domech?

Členové poroty:

Petr Knapp
PaedDr. Darina Martinovská
Hana Pavlátová
Jaroslav Turek
Ivan Pirohanič

Takhle to vypadalo ve čtvrtek dopoledne 17. května 2007 v kostele Církve adventistů sedmého dne v Praze na Smíchově. Takový nával obrázků tu snad za celých dvaadvacet let od otevření kostela nezažili. Porotci se měli opravdu na co dívat. Hodnocení a vybírání těch opravdu nejlepších obrázků bylo nesnadné.

1. Malováním si připomněly, jak je pomáhání důležité.
2. Zasláním obrázků do 14. května 2007 na adresu humanitární organizace se zúčastnily výtvarné soutěže s názvem Pomáháme společně aneb Pomáhá, pomáháš, pomáhám.
3. Vybraných padesát obrázků spolu s dvěma mimo soutěž bude vystaveno na putovní výstavě. V mnoha městech České republiky se tak lidé dozvědí, jak je pomáhání důležité.
4. Porota 17. května 2007 také určila držitele prvního, druhého i třetího místa v soutěži.
5. Na benefici 12. června 2007 v Praze budou předány nejen ceny vítězům, ale jejich obrázky poputují k těm, kteří finančně přispějí na pomoc dětem v azylových domech v Novém Jičíně a Straníku.

Pro dospělé nebo taky pro ty, kteří chtějí vědět víc...

Terminologie aneb Jak se věci nazývají

Není vůbec žádná ostuda, když některým slovům nerozumíme a některá zapomínáme. Jak známo, každý den vznikají nová slova a termíny. Kdo si má všechno pamatovat? A na co máme slovníky či encyklopedie? Z nich se všechny informace, ty nové i zapomenuté, můžeme dozvědět.

PRVák

Projekt rozvojového vzdělávání, uskutečňovaný humanitární organizací ADRA

Skládá se ze tří modulů:

1.

Pomáháme si

Určen pro děti mateřských škol a prvních tříd základních škol. Na jeho realizaci se podílejí dobrovolníci z organizace ADRA.

2.

Kam patří

Určen pro učitele základních škol. Úkolem učitelů po absolvování seminářů je začlenit rozvojovou tematiku do svých hodin.

3.

Potřebujeme jeden druhého

Modul propojuje střední školy s fakultou humanitních oborů Univerzity Karlovy v Praze. Konečným cílem je probudit u studentů aktivní zájem o rozvojovou tematiku.

ADRA

Mezinárodní humanitární organizace. Slovo je složeno ze začátečních písmen čtyř anglických slov: Adventist Development and Relief Agency (Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj). V České republice byla založena 29. května 1992. V současnosti ADRA Česká republika pomáhá v rámci humanitárních a rozvojových projektů na téměř třiceti místech tří kontinentů. Letos v březnu ADRA kupříkladu dostavěla a vybavila porodnici ve vesnici Itibo v Keni. V dubnu úspěšně dokončila svůj zatím největší projekt obnovy po tragických událostech způsobených tsunami v prosinci roku 2004. V rámci tohoto projektu, jehož patronem byl režisér a fotograf Jaroslav Brabec, bylo vystavěno nebo znovu obnoveno sedmadvacet škol ve městě Meulaboh a okolí v Indonésii. Dále také pokračuje v podpoře a pomoci azylovému centru sloužícímu obětem domácího násilí v Srbsku, pracuje na humanitárních projektech na Srí Lance, v Indii, v Thajsku a na rozvojových projektech v Bangladéši. Na celostátní i regionální úrovni se v České republice věnuje podpoře dobrovolnictví a praktické pomoci občanům v nesnázích.

Azylový dům

Dočasně útočiště pro lidi, kteří se dostali do tíživé a často neřešitelné situace a nemají možnost zajistit si důstojné bydlení.

Azylový dům v Novém Jičíně

Vznikl v roce 1994 nejdřív jen pro muže. Od roku 1996 své služby rozšířil i pro rodiny s dětmi. ADRA provozuje zdejší azylový dům v objektu, který patří městu. Během posledních deseti let zde našlo přístřeší přibližně čtyři sta padesát dětí a pět set dospělých.

společně

Azylový dům ve Straníku

ADRA jej spravuje od roku 2002. Slouží jako dočasné útočiště pro matky s dětmi v nelehké sociální situaci neboli životní krizi.

Azylové domy poskytují tyto služby:

- vybavení – nábytek, koberce, školní pomůcky, televize a radiové přijímače
- personální – práce s dětmi, zajištění smysluplného využití volného času za podpory pedagogických a sociálních pracovníků
- jiná pomoc – poskytnutí příspěvků na rekvalifikační kurzy a začleňovací aktivity

Dobrovolník

Dobrovolníkem se stává ten, kdo se rozhodl věnovat část svého nadšení, energie a času světu, ve kterém žije. Dobrovolníci pomáhají v nejrůznějších oblastech. Usilují o ochranu přírody, bojují za lidská práva, pomáhají při humanitárních katastrofách anebo pomáhají seniorům v domovech důchodců, dětem v dětských domovech či pacientům v nemocnicích a léčebnách.

Jaké podmínky musí splnit zájemce o dobrovolnickou činnost?

- Musí mít minimálně 15 let. Pokud je jako dobrovolník vyslán do zahraničí, musí mít 18 let.
- Musí být proškolen.
- Musí předložit potvrzení od svého lékaře, že může dobrovolnickou činnost vykonávat.
- Musí mít čistý výpis z rejstříku trestů.
- Dobrovolník vykonává dobrovolnickou službu na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací.

Dobrovolnická činnost

Dobrovolnická činnost je veřejně prospěšná činnost, kterou dobrovolník vykonává bez nároku na mzdu a při níž někomu pomáhá. Zákon o dobrovolnické činnosti vytyčuje tři základní oblasti, v nichž může dobrovolník pomáhat:

- pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,
- pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v předešlém odstavci,
- pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.

„Dobrovolnictví není obět, ale přirozený projev občanské zralosti.“
Olga Sozanská a Jiří Tošner

Zákon o dobrovolnické službě

Účelem zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě je snaha upravit podmínky, za jakých dobrovolnickou službu podporuje stát. V zákoně se například dozvíme, co jsou to „vysílající organizace“ a „přijímající organizace“.

Přijímající organizace

Jde o velmi široký okruh organizací od nestátních neziskových po státní správu a samosprávu. Přijímajícím může být rovněž konkrétní fyzická osoba, pro jejíž potřebu je dobrovolnická služba vykonávána. Přijímající organizace uzavírá smlouvu s vysílající organizací a zavazuje se poskytovat dohodnuté podmínky pro dobrovolnickou činnost.

Dobrovolnické centrum

Náplní jeho činnosti je organizace a řízení dobrovolnické služby. Dobrovolnické centrum navazuje spolupráci s organizacemi, které potřebují dobrovolníky, pomáhá je nalézt, vyškolit a koordinuje jejich službu. Vytváří zázemí a přijatelné podmínky pro práci dobrovolníků.

Akreditace

Má-li být činnost dobrovolníků opravdu účinná, musí být profesionálně organizovaná. To znamená, že musí existovat jasné metody a postupy pro školení a koordinaci práce dobrovolníků. Pokud je organizace akreditována, je zároveň vázána k dodržování podmínek stanovených zákonem o dobrovolnické službě.

Akreditace je udělována na dobu tří let ode vystavení rozhodnutí o udělení akreditace. O udělení akreditace může požádat pouze občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, církev nebo náboženská společnost, církevní právnická osoba církve nebo náboženské společnosti.

společně

Příprava pro výkon dobrovolnické služby

Dobrovolníkem se mohou stát lidé různých profesí. V naprosté většině nemusí mít dobrovolníci žádné speciální vzdělání. Způsob školení budoucích dobrovolníků je závislý na tom, jakou činnost bude dobrovolník vykonávat.

Supervize

Samotné slovo supervize znamená „nadhled“. V podstatě jde o konstruktivní posouzení situace nezávislým odborníkem. Supervizi v dobrovolnictví chápeme jako prostor pro vzájemné sdílení dobrovolníků, zástupců přijímající organizace a dobrovolnického centra pod nezaujatým dohledem supervizora.

Národní dobrovolnické centrum HESTIA

Vzniklo v roce 1998. Usiluje o rozvoj dobrovolnictví. Podporuje vznik nových dobrovolnických center, vzdělává nové koordinátory dobrovolníků, pomáhá zprostředkovat pojištění dobrovolníků, propaguje dobrovolnictví v médiích a podobně.

Koalice dobrovolnických iniciativ

Jedná se o volné sdružení programů a organizací, které se věnují dobrovolnictví. Iniciátorem seskupení je Národní dobrovolnické centrum HESTIA. Cílem sdružení je společná reprezentace dobrovolnictví.

Pomáháme

Křesadlo

Cílem udělování ceny Křesadlo je ocenit dobrovolníky pomáhající v sociálních i zájmových organizacích na území konkrétního regionu, zviditelnit dobrovolnictví a neziskový sektor, vzbudit v lidech zájem o dobrovolnickou činnost i respekt k těm, kteří ji vykonávají. Cenu Křesadlo začala udělovat HESTIA – Národní dobrovolnické centrum v roce 2001. S předáváním ceny se začalo v Praze. Dnes je předávání ceny pro oceněné dobrovolníky organizováno i v regionech. V České republice se předávání Křesadla jakožto ocenění pro dobrovolníky stalo prestižní záležitostí.

Snímky na těchto stránkách dokumentují činnost členů Dobrovolnického centra ve Frýdku-Místku.

Mezinárodní den dobrovolníků

Pátý prosinec byl prohlášen Valným shromážděním OSN Mezinárodním dnem dobrovolníků. Jeho posláním je zlepšit informovanost veřejnosti o možnosti stát se aktivním dobrovolníkem v některé ze sociálních, zdravotních, sportovních, ekologických a zájmových organizací.

Mezinárodní dobrovolnické organizace

Připravují projekty pro dobrovolnické aktivity v zahraničí. V tomto případě k dobrovolnickým dovednostem je nutno přiřadit potřebu seznámit se s kulturními, etickými i náboženskými rozdíly.

Podrobnější informace získáte například na www.inexsda.cz/cze/projekty-v-zahranici

Pomáháme společně

Seznam účastníků výtvarné soutěže

1. ZŠ a MŠ Žeranovice	Holešov	19. ZŠ Bolevecká	Plzeň
2. ZŠ Šrámkova	Opava	20. ZŠ Kneslova 28	Brno
3. ZŠ Linhartice 116	Moravská Třebová	21. ZŠ Tuháčkova 25	Brno-Komárov
4. ZŠ U Školské zahrady	Praha	22. ZŠ a MŠ Naděje	Frýdek-Místek
5. ZŠ a MŠ Merhautova 37	Brno	23. ŠD při ZŠ	Zeměchy okr. Louny
6. ZŠ Komenského 7	Dačice	24. ZŠ Petřiny-Sever	Praha 6
7. ZŠ Kostelní 583	Tachov	25. ZŠ Molákova	Praha 8 - Karlín
8. Soukromá ZŠ Elementária	Plzeň	26. ZŠ Máj II	České Budějovice
9. ZŠ a MŠ Pešinova	Nový Hradec Králové	27. ZŠ Kapitána Vajdy 1a	Ostrava-Zábřeh
10. ZŠ Vojnův Městec	Žďár nad Sázavou	28. OPS ZŠ Praktická	Český Krumlov
11. ZŠ V Rybníčkách	Praha 10	29. ZŠ Komenského	Ústí nad Orlicí
12. ZŠ Mazurská	Praha 8	30. ZŠ Tyršova, pomocná třída	Frenštát p. Rad.
13. ZŠ a MŠ nám. M. z Husi 45	Tábor	31. Aneta Lehečková	Kaznějov
14. ZŠ Karla Čapka 1457	Beroun 2	32. Edita Tuzarová	Dobruvice
15. ZŠ Luh	Vsetín	33. ZŠ Buzulucká	Teplice
16. ZŠ Liberecká 1734	Jablonec nad Nisou	34. ZŠ Nemyčevy	Jičín
17. ZŠ Zlatá stezka 240	Prachatice	35. ZŠ Mariánské Lázně	Mariánské Lázně
18. ZŠ Lavičky	Velké Meziříčí	36. Dům dětí a mládeže	Bohumín

37. ZŠ a MŠ Lhotky 42	Velké Meziříčí	76. Anetka Marková	Trojanovice
38. ZŠ Pavlovská 16	Brno-Kohoutovice	77. Vena Zpěváček	Frenštát p. Rad.
39. ZŠ Písečná	Chomutov	78. Gabriela Macečková	Frenštát p. Rad.
40. ZŠ Majakovského 1	Prostějov	79. ZŠ a MŠ Dolany	okr. Náchod
41. ZŠ Nuselská 3240	Havlíčkův Brod	80. ZŠ a MŠ Praha 5 - Smíchov	Praha 5
42. ZŠ Pátova	Česká Lípa	81. ZŠ Mládeže 3	Znojmo
43. ZUŠ Masarykovo náměstí 29	Letovice	82. Monika Rajnochová	Frenštát p. Rad.
44. Lucie Burešová	Veverská Bítýška	83. ZŠ Ostrava-Dubina	Ostrava
45. Blažková Petra, Klokánek	Praha 10	84. Lucie Linková	Praha 5
46. 26. ZŠ	Plzeň	85. Dominik Pokorný	Frenštát p. Rad.
47. ZŠ Tř. 1. máje	Hranice na Moravě	86. ZUŠ Jeseník	Jeseník
48. SŠ, ZŠ a MŠ Jistota	Prostějov	87. Andrea Sládečková	Frenštát p. Rad.
49. ZŠ B. Němcové	Litoměřice	88. Jana Barošová	Rožnov p. Rad.
50. 11. ZŠ	Most	89. ZŠ Nový Jičín	Nový Jičín
51. ŠD při ZŠ	Beroun-Závodí	90. Simona Trinková	Frenštát p. Rad.
52. ZŠ Chromeč (D. Novotná)	Šumperk	91. Ank Trámová	Frenštát p. Rad.
53. ZŠ Kozlov 55	Velký Beranov	92. Denisa Dorňáková	Frenštát p. Rad.
54. ZUŠ Ilji Hurníka	Praha 2	93. ZŠ Trojská 110	Praha 7
55. ZUŠ B. M. Černohorského	Nymburk	94. Dominik Janek	Frenštát p. Rad.
56. ZŠ a MŠ Týnec	Týnec	95. Kateřina Burianová	Frenštát p. Rad.
57. ZŠ Šindlovy Dvory	České Budějovice	96. Patrik Ulrich	Frenštát p. Rad.
58. ZŠ Moravská 29	Havířov-Šumbark	97. Patricie Šimuláková	Frenštát p. Rad.
59. ZŠ Šromotova	Hranice na Moravě	98. ZŠ a MŠ J.K. Tyla	Písek
60. ZŠ Praktická	Liberec 4	99. Romana Vojtková	Frenštát p. Rad.
61. DC ADRA Č. Budějovice	České Budějovice	100. ZŠ Komenského 402	Frýdek-Místek
62. ZŠ a MŠ Bělá p. Pradědem	Jeseník	101. 2. ZŠ	Mladá Boleslav
63. ZŠ Jub. Masarykova	Třinec	102. ZŠ Komenského	Nová Paka
64. ŠD ZŠ U Stadionu	Litoměřice	103. Klubíčko, Pathfinder	Opava
65. ZŠ Rudolfa Pavlů 4	Zábřeh na Moravě	104. ZŠ a MŠ Lázně Darkov	Karviná-Darkov
66. ZŠ Ostrava	Moravská Ostrava	105. ZŠ Zlín	Zlín
67. ZŠ a MŠ Prostějov	Prostějov	106. ZŠ Chotěboř	Chotěboř
68. ZŠ speciální a praktická	Most	107. ZŠ Pionýrů 400	Frýdek-Místek
69. ZŠ Pelhřimov	Pelhřimov	108. ZŠ a MŠ Předslav 66	Klatovy
70. ZŠ Dolní Újezd	okr. Svitavy	109. ZŠ a MŠ při nemocnici	Ústí n. Orlicí
71. ZŠ Plzeň	Plzeň	110. ZŠ a MŠ při léčebně Mánes	Karlovy Vary
72. Dům dětí a mládeže	Klatovy	111. ZŠ Mařátkova 15	Opava
73. ZŠ a MŠ Nedašovská 328	Praha 5 - Zličín	112. ZŠ Hornoměřolupská 873	Praha 10-Hostivař
74. ZŠ Bosonožská 9	Brno	113. Vojtěch Kreuz	Praha 4
75. ZŠ Práce 84	okr. Znojmo	114. ZŠ a MŠ Hartmanice 95	Sušice

115. ZŠ a MŠ Dolany	Klatovy	153. ZŠ U lesa 713	Karviná-Ráj
116. ZŠ Jarošovská 746	Jindřichův Hradec II	154. ZŠ Dobiášova 851	Liberec 6
117. Sdružení generací	Liberec 1	155. ŠD při ZŠ Koryčanské Paseky	Rožnov pod. Rad.
118. ZŠ a MŠ Sobotecká 242	Turnov	156. ZŠ Školní 479	Kaznějov
119. ZŠ T. G. Masaryka	Rokycany	157. ŠD při ZŠ Waldorfská	Ostrava
120. ZŠ T. G. Masaryka 141	Telč	158. ZŠ Beňov 73	Přerov
121. ZŠ speciální Šaldova 6	Litoměřice	159. ZUŠ Jana Růžičky 1179	Praha 4
122. ZŠ T. G. Masaryka	Milevsko	160. ZŠ a MŠ	Stonava
123. ZŠ Vyhlídka	Valašské Meziříčí	161. ZUŠ A Plus	Český Těšín
124. ZŠ Zlatnická 186	Most	162. ZŠ a MŠ Tyršova	Plzeň
125. Svobodná chebská škola	Cheb	163. ZŠ Konečná 1884	Havlíčkův Brod
126. ZŠ Pláčkova 1067	Praha 4 - Krč	164. ZŠ Integra	Vsetín
127. ŠD při ZŠ	Velký Beranov	165. MŠ, ZŠ a PŠ Herberova 4	Břeclav
128. Křesťanská ZŠ	Jihlava	166. ZŠ a MŠ K Dolům 2	Praha 4
129. ZŠ Jaroslava Seiferta 148	Mělník	167. Eva Bartovičová	Albrechtice
130. ZŠ Josefa Ressla 2258	Pardubice	168. ZŠ, DD a ŠJ Palackého 938	Litovel
131. ZŠ	Valašské Klobouky	169. ZŠ a MŠ Tyršova 446	Nymburk
132. ZŠ 5. Května 1700	Rožnov pod Rad.	170. ZUŠ Zámecká 2	Šenov
133. ZŠ Řehořova 3	Brno	171. ZŠ P. Bezruče	Frýdek-Místek
134. Lucie Černá	Lešany 127	172. ZŠ O. Březiny	Jihlava
135. ZŠ a PrŠ Klášterní 52	Pardubice	173. ZŠ Pod Skalkou 293	Rožnov p. Rad.
136. Školní družina při 1. ZŠ	Napajedla	174. ZUŠ Barákova 700	Pečky
137. ZŠ Zeyerova 28	Olomouc	175. ZŠ T. G. M.	Opava
138. ZUŠ Trhanovské nám. 8	Praha 10 - Hostivař	176. ZŠ Horácké náměstí 13	Brno
139. ZŠ Vybíralova 964	Praha 9	177. ZŠ a PŠ Čechova 30	Velké Meziříčí
140. ZUŠ Vítězslava Nováka	Jindřichův Hradec	178. ZŠ a MŠ E. Přemyslovny 10	Brno
141. ZUŠ Harmonie	Zlín	179. ZŠ Želechovice	Zlín
142. Klára Pavlásková	Šenov u Ostravy	180. ZŠ Komenium	Olomouc
143. ZŠ Mostiště 50	Velké Meziříčí	181. ZŠ Družba 1178	Brumov-Bylnice
144. ZŠ Pastviny 70	Brno	182. Mariana Mubenzem Rozo	Praha 1
145. R. Klíma	Orlová-Lutyně	183. ZŠ Křížová 33	Jihlava
146. ZŠ Skálova 600	Turnov	184. ZŠ	Uherský Ostroh
147. ZŠ Poláčkova 1067	Praha 4	185. ZŠ a MŠ	Partutovice
148. ZŠ a MŠ Běšiny 2	Klatovy	186. ZŠ Hutník	Veselí n. Moravou
149. ZŠ a MŠ	Mašťov	187. ZŠ Chrjukinova 12	Ostrava-Zábřeh
150. ZŠ Sv. Čecha	Choceň	188. ZŠ praktická a ZŠ speciální	Zlín
151. ZŠ a MŠ	Zahrádky	189. ZŠ K.Svolinského	Kunčice p. Ondřej.
152. ZŠ J. Wericha	Praha 6	190. ZUŠ V. Ambrose	Prostějov

1. místo

Kateřina Kozlovská 7 let Jindřichův Hradec

společně

41

2. místo

Šarlota Antlová 9 let Prostějov

42

Pomáháme

3. místo

Kateřina Horáčková 7 let Pečky

společně

Kateřina Hollerová 7 let Pečky

44

Pomáháme

Lucie Michoňková 8 let Valašské Meziříčí

společně

Jan Mokříš 10 let Jihlava

46

Pomáháme

Dan Klika 11 let Beroun

společně

Jakub Bryk 8 let Pečky

48

Pomáháme

Filip Kapoun 9 let Brno

společně

Karolína Hrádková 9 let Praha 2

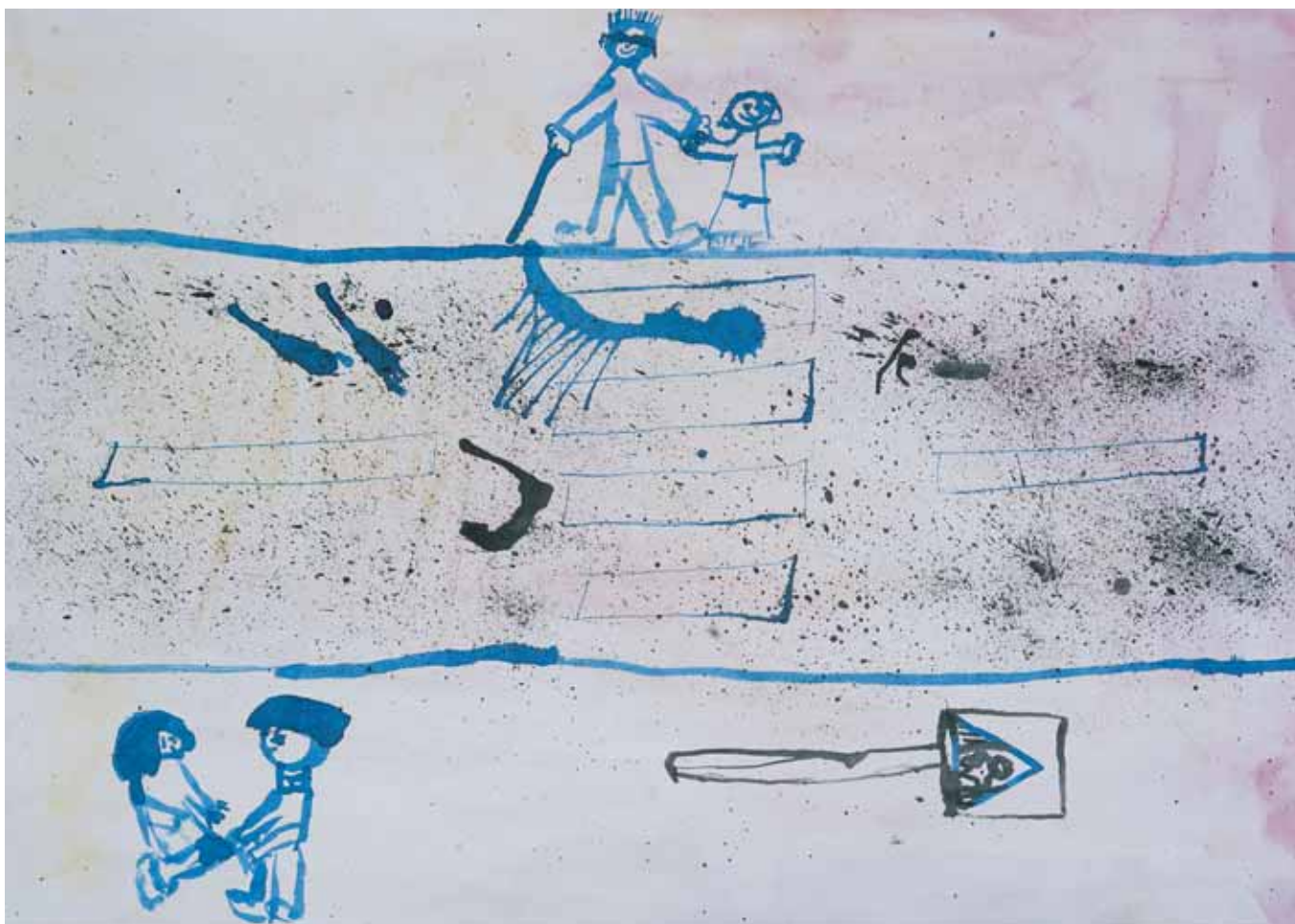
50

Pomáháme

Anna Schreierová 7 let Jeseník

společně

Sára Lapáčková 10 let Havlíčkův Brod
Petr Smaženka 10 let Havlíčkův Brod

52

Pomáháme

Jiří Vašek 9 let Uherský Ostroh

společně

53

Denisa Slámová 9 let Žďár nad Sázavou

54

Pomáháme

Eliška Syrůčková 7 let Pečky

společně

František Puchýř 10 let Žďár nad Sázavou

56

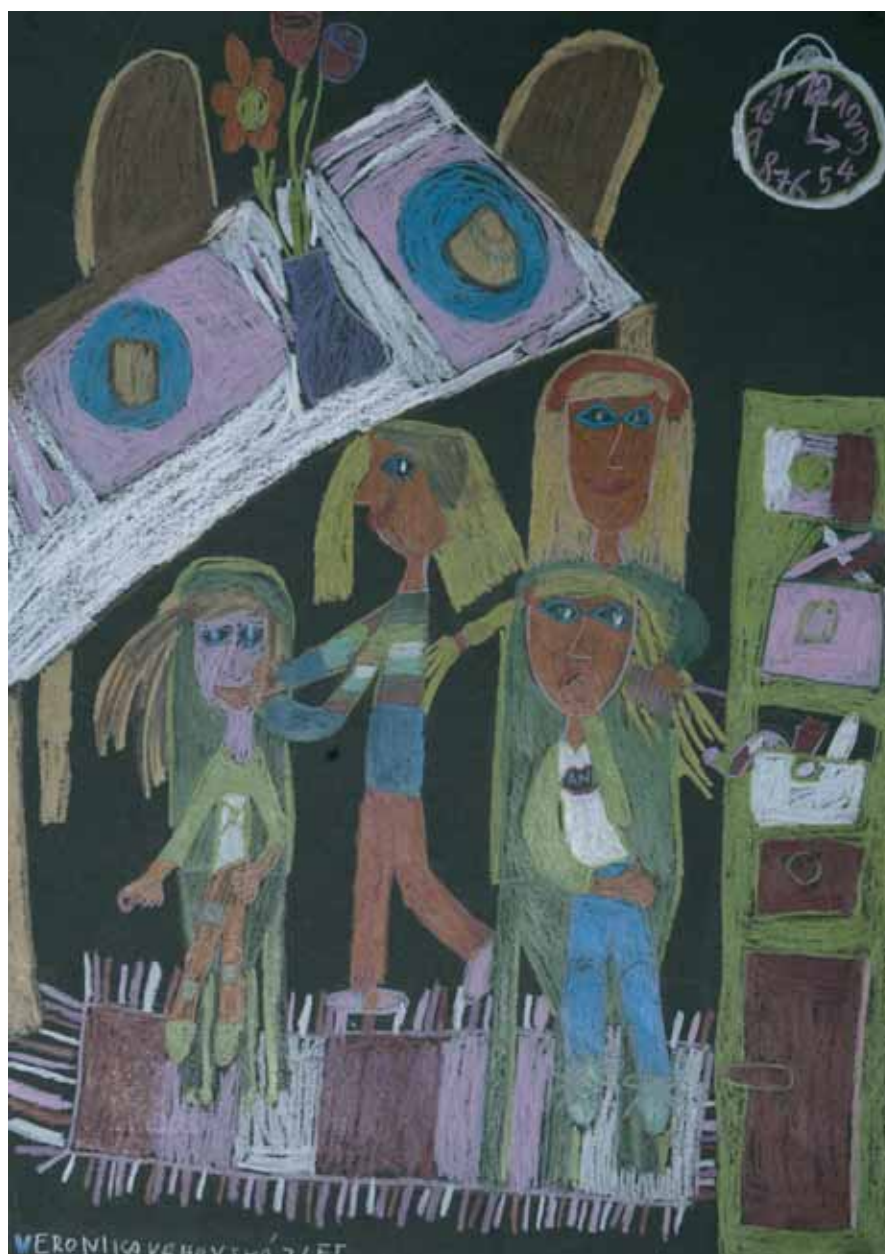
Pomáháme

Josef Lupač 9 let Telč

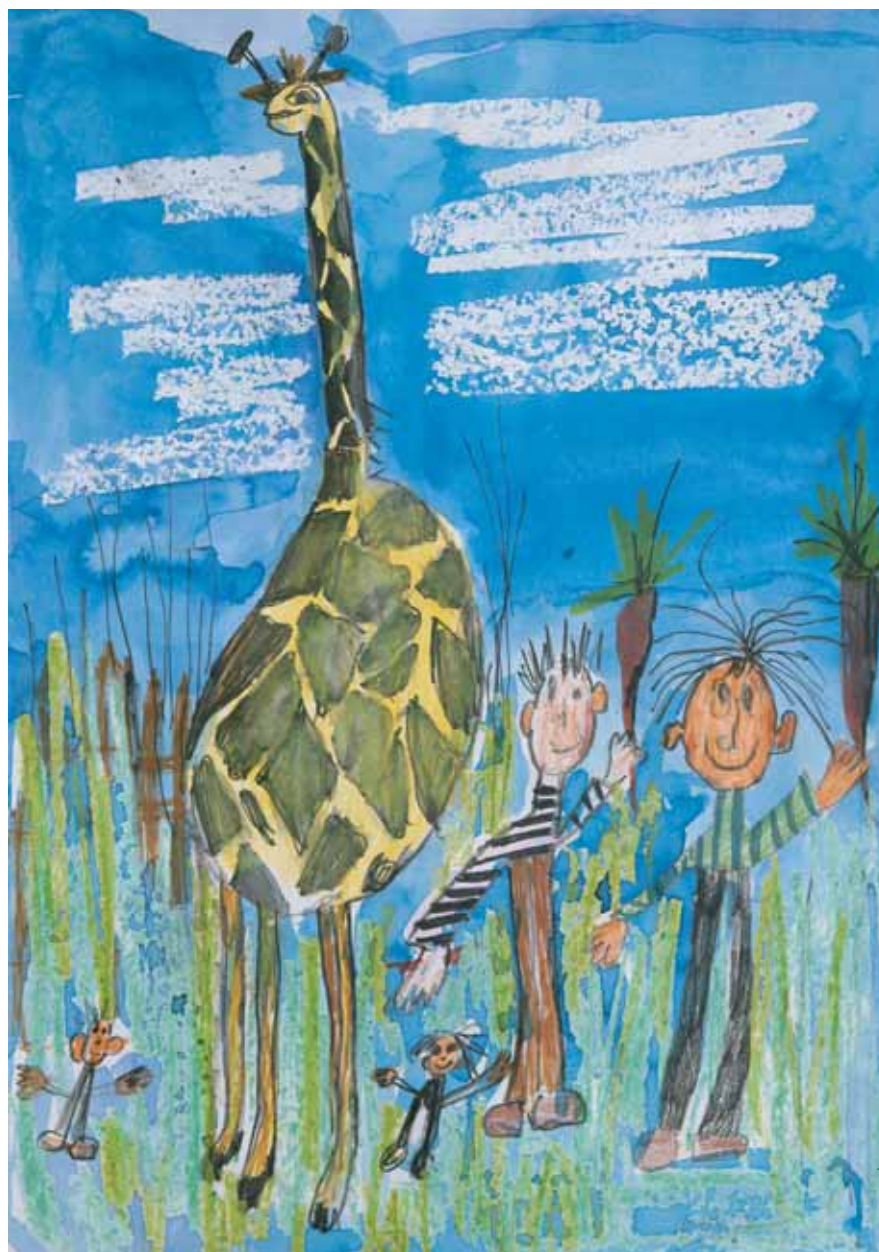
společně

Veronika Vehovská 7 let Prostějov

58

Pomáháme

mimo soutěž

Jakub Heler 6 let Havířov

společně

59

mimo soutěž

Ondřej Kopačka 7. třída Základní škola praktická Liberec

60

Pomáháme

Jitka Nováková 9 let Prostějov

společně

Veronika Opavská 7 let Prostějov

62

Pomáháme

Barbora Kučerová 8 let Olomouc

společně

Otilie Pernecká 8 let Olomouc

64

Pomáháme

Ráchel Cinová 11 let Český Krumlov

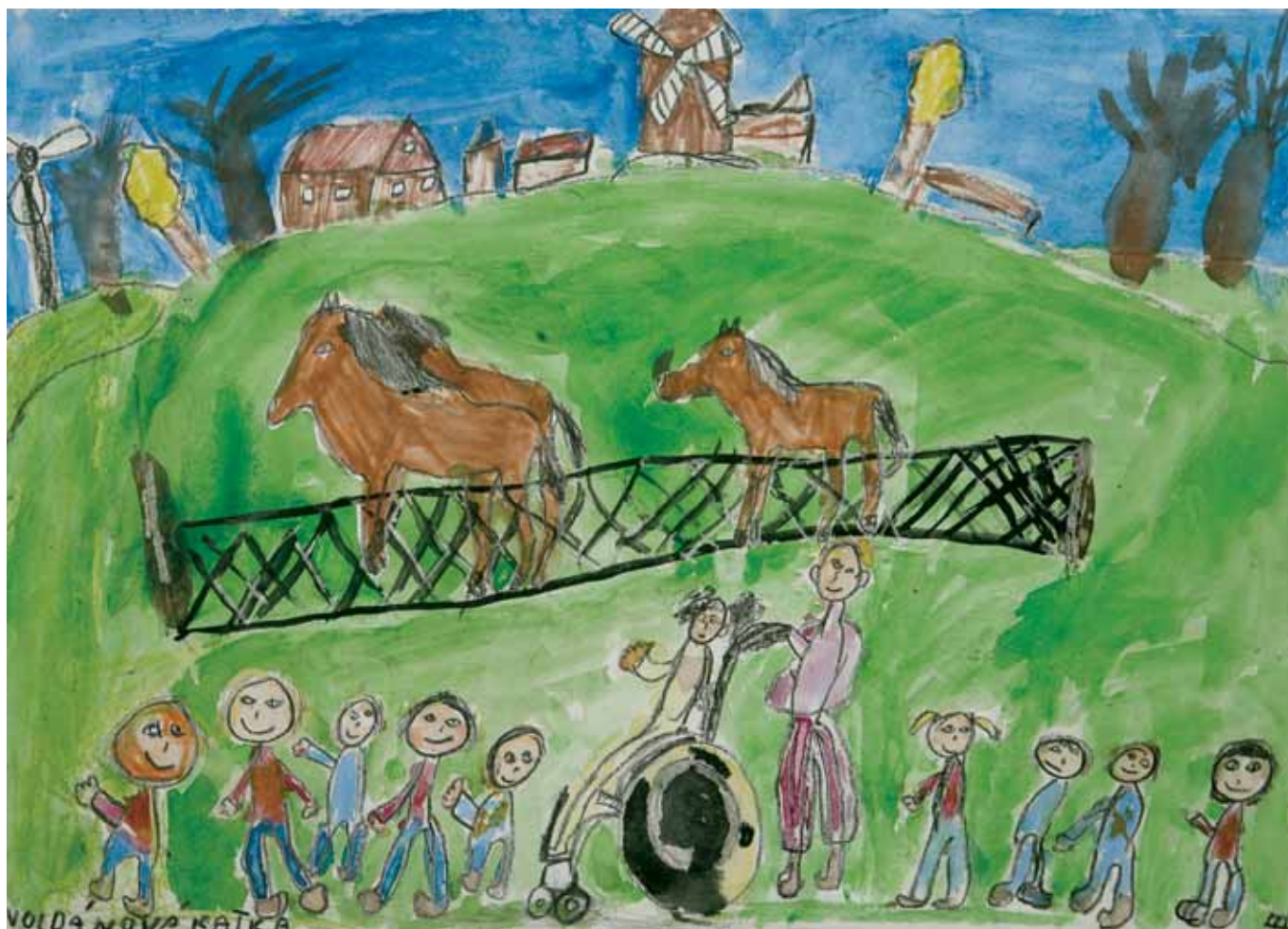
společně

Veronika Kašpárková 7 let Práče

66

Pomáháme

Kateřina Voldánová 7. třída Partutovice

společně

Tereza Riegerová 10 let Nymburk

68

Pomáháme

Kateřina Veverková 7 let Most

společně

Phan Kim Anh 10 let Rožnov pod Radhoštěm
Anna Švecová 10 let Rožnov pod Radhoštěm
Tereza Špatná 10 let Rožnov pod Radhoštěm

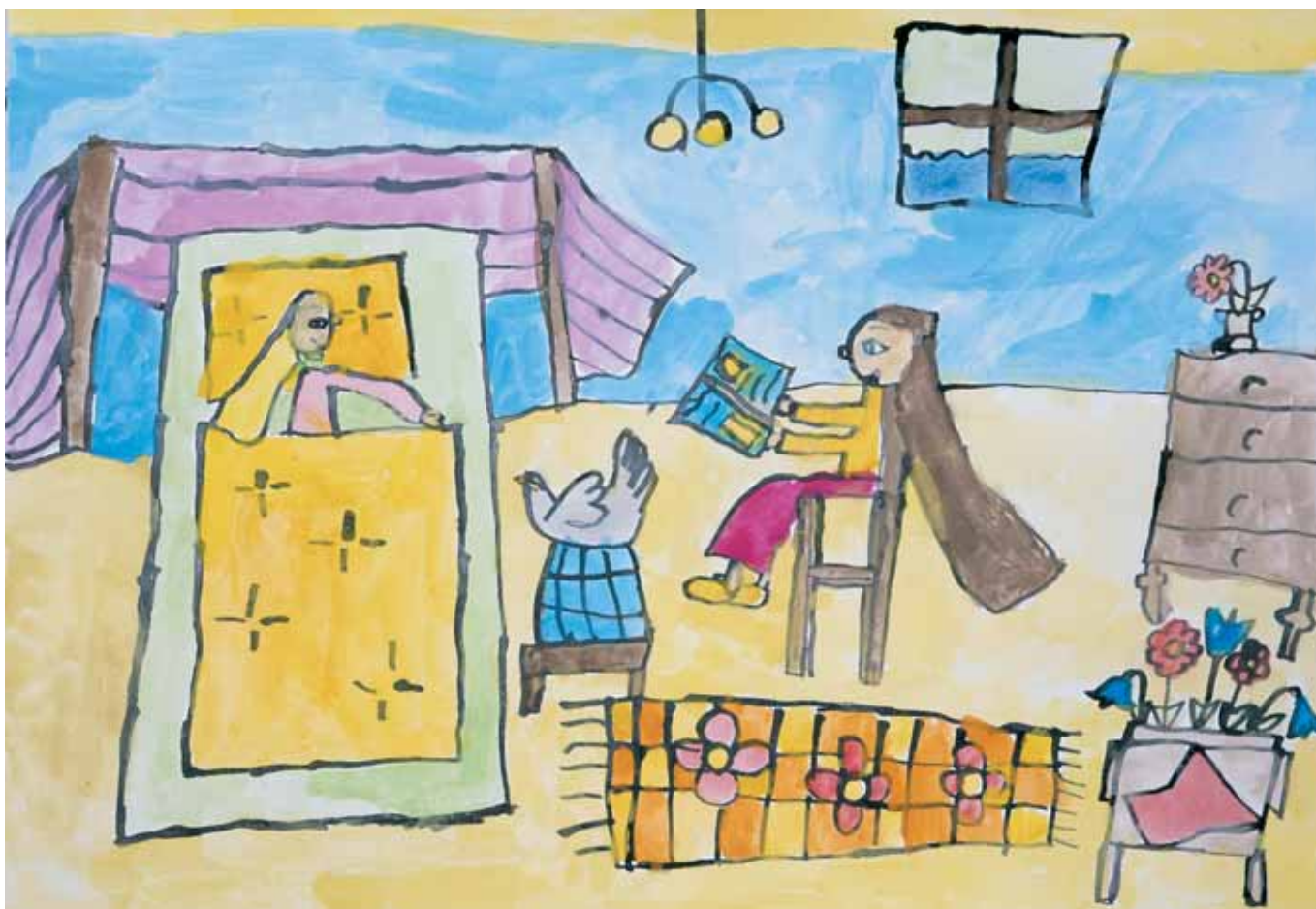
70

Pomáháme

Petra Malíková 10 let Frýdek-Místek

společně

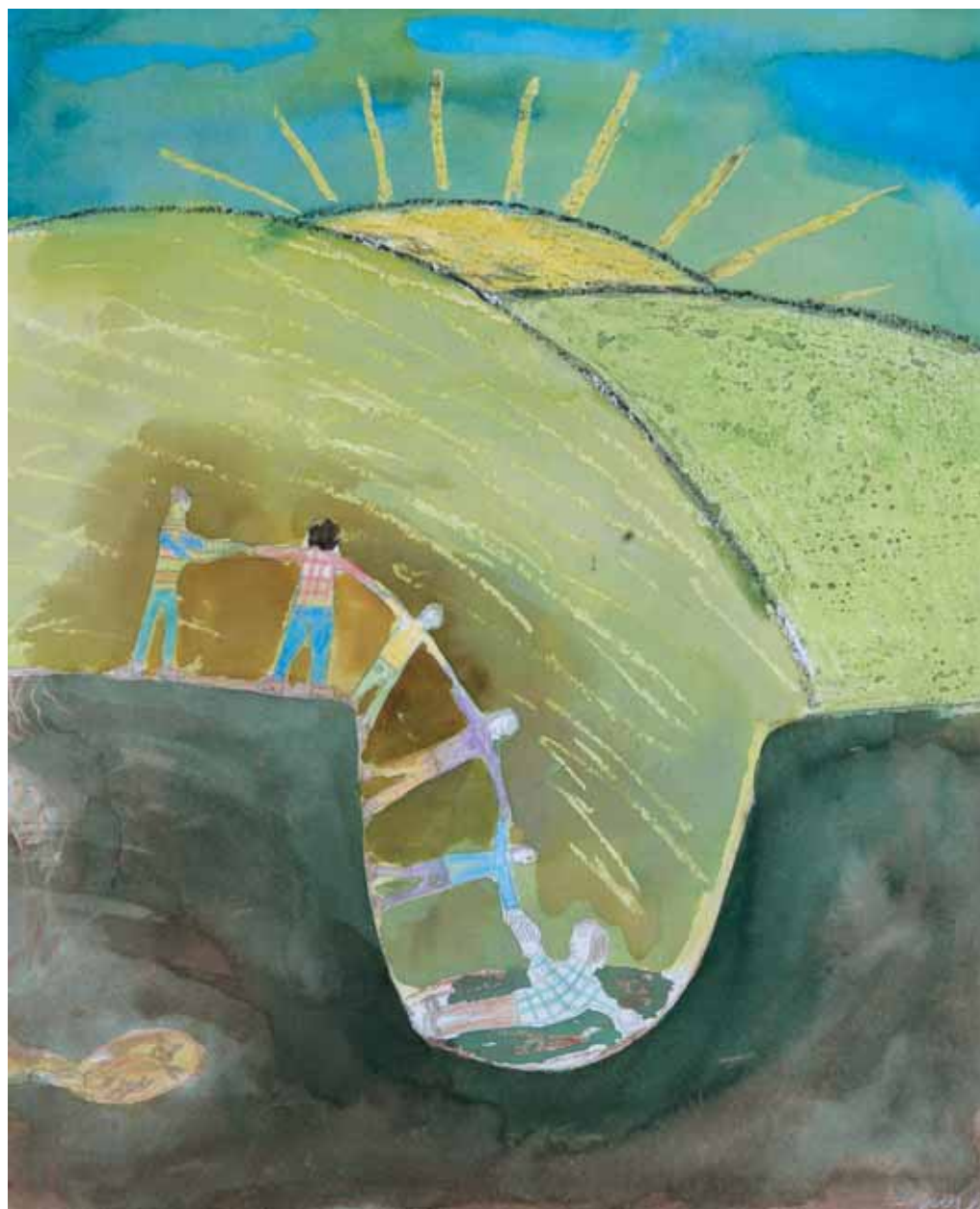

Tereza Kalianková 8 let Písek

72

Pomáháme

Filip Holec 11 let Jindřichův Hradec

společně

Anna Kraváčková 7 let Prostějov

Magdalena Talandová 8 let Prostějov

společně

mimo soutěž

76

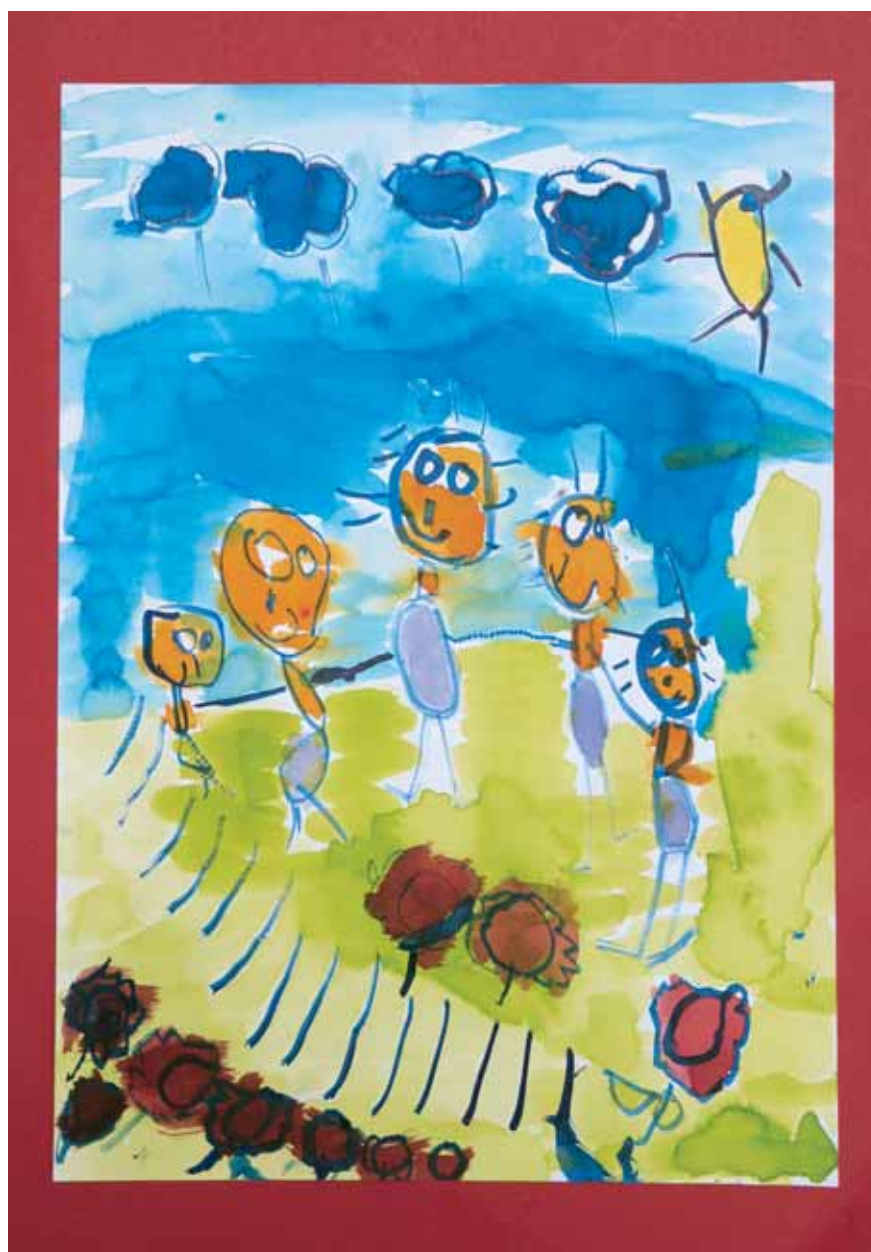
Martin 15 let Základní škola speciální Litoměřice

Pomáháme

Jana Buchtíková 10 let Ostrava

společně

Bohouš Vávra 11 let Pelhřimov

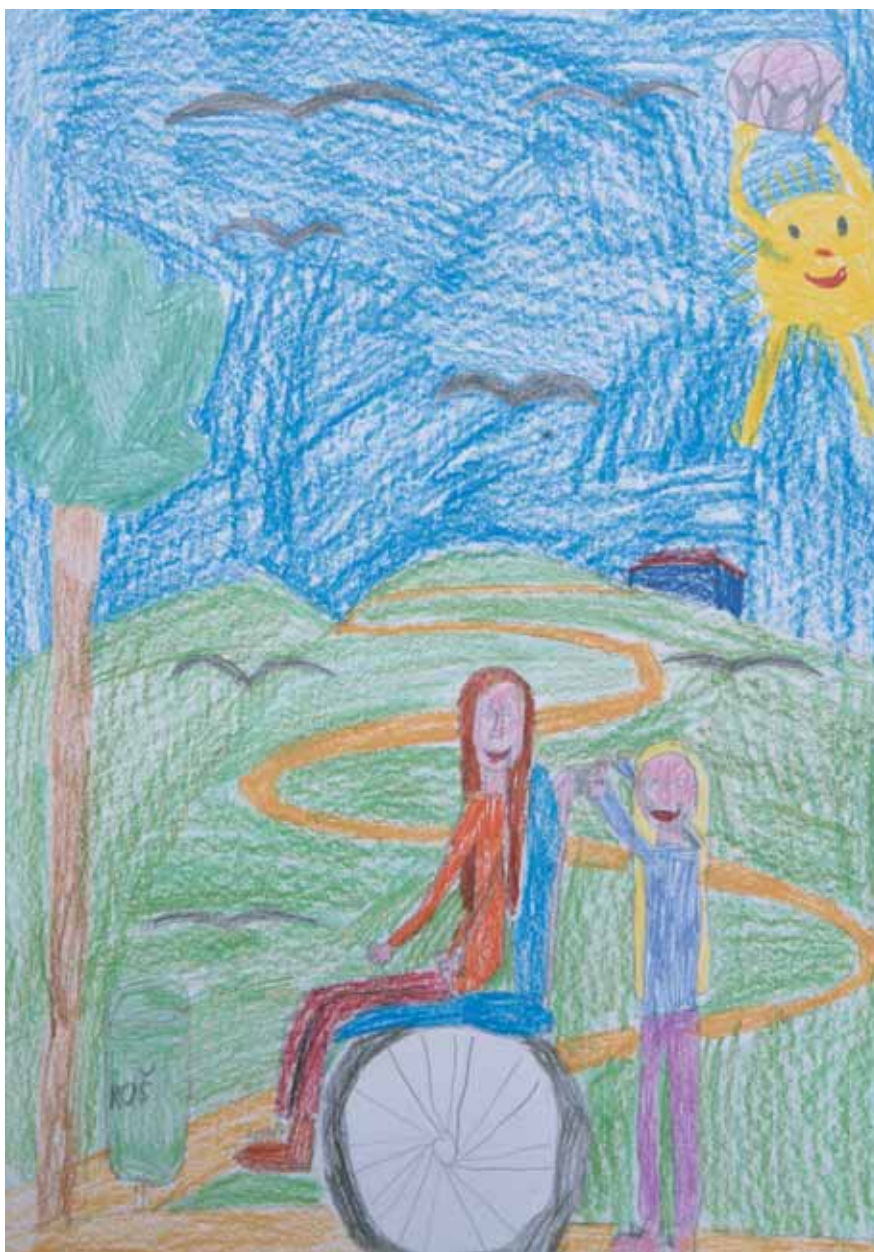
78

Pomáháme

Markéta Serbousková 11 let Ústí nad Orlicí

společně

Kristýna Justová 9 let Mělník

80

Pomáháme

Kristýna Šonská 7 let Mělník

společně

Denisa Nemešová 7 let Práče

82

Pomáháme

Agáta Šoborová 8 let Valašské Meziříčí

společně

Renata Michálková 8 let Telč

84

Pomáháme

Jiří Pražák 9 let Brno

společně

Eva Plesníková 10 let Opava

86

Pomáháme

Vendula Fojtíková 9 let Uherský Ostroh

společně

Kristýna Červenková 10 let Uherský Ostroh

88

Pomáháme

Žaneta Danielová 11 let Český Krumlov

společně

mimo soutěž

Pavel Hauzr 5 let Jindřichův Hradec

90

Pomáháme

Vladěna Kršková 11 let Český Krumlov

společně

Martin Zachrdla 9 let Valašské Meziříčí

92

Pomáháme

Kryštof Prášil 3. třída Opava

společně

mimo soutěž

Vít Horký 4 roky Pečky

94

Pomáháme

Obsah

Pomáhání je záležitost velmi důležitá	4
Pěkně zdravím!	7
Co je v životě důležité?	8
Rodina	9
Zdraví	11
Africká škola	12
Africká příroda	19
Kamarádi	22
Pepa, Franta a Růženka	23
Mít práci	27
Pomáhání	28
Azylové domy v Novém Jičíně a Straníku	31
Jak pomohly děti malováním obrázků	32
Pro dospělé nebo taky pro ty, kteří chtějí vědět víc	33
Seznam účastníků výtvarné soutěže	38
Katalog obrázků	41

Dagmar Pabišová
Lenka Zaciosová
Stanislav Staněk
Radek Plíhal
Alena Skuřilová
Michal Čančík
Naďa Kadrnožková
Aleš Bárta
Jan Bárta
Anna Nejedlá
Ivan Pirohanič
Lucie Svobodová
Karolína Emanuelová
Hana Urbanová
Jana Kaňková

95

společně